

Briuselis, 2026 m. balandžio 17 d.
(OR. en)

8316/26

ENV 370
MI 356
IND 259
CONSUM 124
COMPET 446
MARE 9
PECHE 124
RECH 175
SAN 227
ENT 76
ECOFIN 489

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. balandžio 16 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 160 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl valstybių narių pateiktos informacijos ir duomenų apie vienkartinius plastikinius gaminius ir žvejybos įrankius pagal Direktyvą (ES) 2019/904

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 160 final.

Priedama: COM(2026) 160 final

Briuselis, 2026 04 16
COM(2026) 160 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl valstybių narių pateiktos informacijos ir duomenų apie vienkartinis plastikinius gaminius ir žvejybos įrankius pagal Direktyvą (ES) 2019/904

Duomenų ir informacijos, pateiktų pagal 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo 13 straipsnio 3 dalį, peržiūra

Turinys

1. Pagrindinė informacija ir ataskaitos paskirtis.....	1
2. Duomenų ir informacijos teikimo rezultatai	1
Apžvalga pagal punktus.....	4
A punktas. Rinkai pateiktų gėrimų indelių (GI) ir maisto taros (MT) gaminių kiekiai.....	4
B punktas. Gėrimų indelių ir maisto taros gaminių naudojimo mažinimo priemonės	7
C punktas. Atskiras vienkartinių plastikinių gėrimų butelių surinkimas.....	9
D punktas. Rinkai pateiktų ir kaip atliekos surinktų žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, kiekis	11
3. Duomenų rinkimo organizavimas ir duomenų kokybė	13
Duomenų rinkimo organizavimas	13
Duomenų kokybė	13
Duomenų šaltiniai ir metodikos	14
Išsamumas.....	14
Patikimumas.....	15
Savalaikiškumas.....	16
Nuoseklumas.....	16
4. Tobulinimo rekomendacijos	16
5. Išvados.....	17
6. Priedai	18
1 priedas. Naudojimo mažinimo priemonės pagal kategoriją ir pakategorę (b punktas)	18
2 priedas. Priemonės, kuriomis nustatomi kiekybiniai vienkartinių plastikinių GI ir MT (b punktas) naudojimo mažinimo tikslai	21
3 priedas. Atskiro vienkartinių plastikinių butelių surinkimo lygis (c punktas) ir taikomos užstato sistemos	23
4 priedas. Rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai, absoliučiosios kiekio vertės ir kiekio vertės vienam gyventojui (c punktas)	24
5 priedas. Pateikti duomenys, suskirstyti pagal žvejybos įrankių medžiagas ir rūšį (d punktas)...	25
6 priedas. Rinkai pateikti žvejybos įrankiai ir surinktos žvejybos įrankių atliekos (d punktas), kiekio vertės, palyginti su žvejybos laivyno tonažu, pagal šalis.....	28
7 priedas. Už ataskaitų teikimą pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą ir ataskaitų teikimo datas atsakingos institucijos	29
8 priedas. Atlikto duomenis teikiančių šalių tyrimo rezultatų santrauka.....	31
9 priedas. Duomenų šaltiniai ir metodikos	34
10 priedas. Tikrinimo metodai ir nustatytos tikslumo problemos.....	36

1. Pagrindinė informacija ir ataskaitos paskirtis

2019 m. birželio 5 d. Europos Sąjungos ir Tarybos direktyva (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (toliau – Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva) siekiama trijų tikslų: i) užkirsti kelią neigiamam tam tikrų plastikinių gaminių poveikiui aplinkai ir žmonių sveikatai bei jį sumažinti; ii) skatinti žiedinę ekonomiką ir iii) prisidėti prie tinkamai veikiančios vidaus rinkos.

Pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnį valstybės narės 1 lentelėje nurodytą informaciją kartu su kokybės patikros ataskaita, kurioje, be kita ko, aprašomi skaičiavimo, duomenų tikrinimo ir kontrolės metodai, turi pateikti per 18 mėnesių nuo atitinkamų ataskaitinių metų pabaigos. Komisija priėmė keletą įgyvendinimo sprendimų, kuriais nustatoma duomenų teikimo ir kokybės patikros ataskaitų metodika ir formatai.

Šioje ataskaitoje pateikiamas gautos 2022 ataskaitinių metų informacijos vertinimas, kaip reikalaujama pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 3 dalį, kurios tekstas pateikiamas toliau.

Komisija peržiūri pagal šį (13) straipsnį pateiktus duomenis ir informaciją bei paskelbia peržiūros rezultatų ataskaitą. Ataskaitoje įvertinamas duomenų ir informacijos rinkimo organizavimas, duomenų ir informacijos šaltiniai ir valstybėse narėse naudota metodika, taip pat duomenų ir informacijos išsamumas, patikimumas, jų pateikimo terminų laikymasis ir nuoseklumas. Tas įvertinimas gali apimti konkrečias tobulinimo rekomendacijas. Ataskaita parengiama po pirmojo valstybių narių duomenų ir informacijos pateikimo, o vėliau tokiais intervalais, kurie numatyti Direktyvos 94/62/EB 12 straipsnio 3c dalyje.

Ataskaitoje taip pat:

- apžvelgiami pateikti duomenys ir informacija;
- įvertinama duomenų kokybė pagal 13 straipsnio 3 dalyje išvardytus kriterijus;
- pateikiamos rekomendacijos, kaip pagerinti ataskaitų teikimą vėlesniais metais.

Analizei, kuria grindžiama ši ataskaita, pritarė Europos aplinkos agentūra. Išsamesnė analizė pateikta išplėstinėje ataskaitoje (EAA, 2025 m.). Į šią ataskaitą įtraukti ne tik valstybių narių, bet ir Europos ekonominei erdvei (EEE) priklausančių Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybių (Islandijos, Lichtenšteino ir Norvegijos) pateikti duomenys ir informacija.

2. Duomenų ir informacijos teikimo rezultatai

Šiame skirsnyje nagrinėjami pagal punktus suskirstyti ataskaitų duomenys (nuo a punkto iki d punkto, kaip nurodyta 1 lentelėje), papildyti papildomais rodiklių vienam gyventojui ir bendrų verčių skaičiavimais. Visą pateiktų duomenų ir informacijos rinkinį [galima rasti čia](#).

Pateiktą informaciją reikėtų vertinti atsargiai tiek dėl to, kad skirtingose šalyse buvo taikytos skirtingos metodikos, tiek dėl tikslumo problemų (žr. 3 skyrių dėl duomenų kokybės). Todėl šalių rodiklių (pvz., vertės vienam gyventojui) palyginimas gali būti ne itin prasmingas. Nepaisant to, siekiant geriau apžvelgti dabartinę padėtį, buvo apskaičiuotos duomenis pagal atitinkamą punktą pateikusių šalių vienam gyventojui tenkančios ir bendros vertės.

1 lentelė. Pareigos teikti duomenis ir informaciją pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą

Duomenys ir informacija	Šioje ataskaitoje nurodomi kaip	Duomenų ir informacijos teikimo teisinis pagrindas	Ataskaitiniai metai	Data, iki kurios valstybės narės turi pirmą kartą pateikti informaciją ir duomenis	Siekta reikšmė / tikslai
Rinkai pateikti kiekiai: – gėrimų indeliai; – maisto tara	a punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies a punktas: duomenys apie priedo A dalyje išvardytus vienkartinis plastikinius gaminius, kurie pateikti valstybės narės rinkai kiekvienais metais, pateikti siekiant įrodyti naudojimo mažėjimą, kaip nustatyta 4 straipsnio 1 dalyje. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/162.</u>	2022	2024 m. birželio mėn. pabaiga	Plataus užmojo ir tvarus mažinimas (2022–2026 m.). Be to, j pateiktus duomenis bus atsižvelgta atliekant Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos vertinimą, kuris, be kita ko, apims galimybės nustatyti privalomus gėrimų indelių ir maisto taros naudojimo mažinimo tikslus vertinimą.
Priemonės, kurių imtasi siekiant sumažinti šių gaminių naudojimą: – gėrimų indelių; – maisto taros	b punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies b punktas: informacija apie priemones, kurių ėmėsi valstybė narė pagal 4 straipsnio 1. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2022/162.</u>	2022	2024 m. birželio mėn. pabaiga	
Atskiras vienkartinis plastikinių gėrimų butelių surinkimas	c punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies c punktas: duomenys apie kasmet valstybėje narėje atskirai surinktus priedo F dalyje išvardytus vienkartinis plastikinius gaminius, pateikti siekiant įrodyti, kad pasiekti tikslai, kaip nustatyta 9 straipsnio 1 dalyje. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/1752.</u>	2022	2024 m. birželio mėn. pabaiga	Iki 2025 m. 77 proc. Iki 2029 m. 90 proc. (Visi pagal svorį)
Žvejybos įrankiai, kurių sudėtyje yra plastiko: – rinkai pateikti kiekiai; – kiekiai, surinkti kaip atliekos	d punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies d punktas: duomenys apie rinkai pateiktus žvejybos įrankius, kurių sudėtyje yra plastiko, ir apie surinktas žvejybos įrankių atliekas valstybėje narėje kiekvienais metais. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/958.</u>	2022	2024 m. birželio mėn. pabaiga	Tikslinės vertės nenustatytos, tačiau reikalaujama, kad jūrų vandenis turinčios valstybės narės nuo 2025 m. sausio 1 d. nustatytų savo metinį nacionalinį žvejybos įrankių atliekų, kurių sudėtyje yra plastiko, surinkimo perdirbti lygį. Be to, atliekant Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos vertinimą 2024 m. pateikti (2022 m.) duomenys bus pagrindas vertinti galimas tolesnes priemones, be kita ko, galbūt nustatant privalomą žvejybos įrankių atliekų surinkimo lygį.

Perdirbtos medžiagos dalis vienkartinuose plastikiniuose gėrimų buteliuose	e punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies e punktas: informacija apie perdirbtos medžiagos dalį priedo F dalyje išvardytuose gėrimų buteliuose, pateikta siekiant įrodyti, kad pasiekti 6 straipsnio 5 dalyje nustatyti tikslai. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2023/2683.</u>	2023	2025 m. birželio mėn. pabaiga	Iki 2025 m. 25 proc. vienkartiniams plastikiniams gėrimų buteliams, pagamintiems iš PET. Iki 2030 m. 30 proc. visiems vienkartiniams plastikiniams gėrimų buteliams.
Panaudotų tabako gaminių filtrų atliekos	f punktas	Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos 13 straipsnio 1 dalies f punktas: duomenys apie panaudotų gaminių atliekas, susidariusias iš priedo E dalies III skirsnyje išvardytų vienkartinių plastikinių gaminių, kurios buvo surinktos pagal 8 straipsnio 3 dalį. <u>Komisijos įgyvendinimo sprendimas (ES) 2021/2267.</u>	2023	2025 m. birželio mėn. pabaiga	–

Apžvalga pagal punktus

2022 m. duomenis ir informaciją pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą pateikė 29 šalys (visos ES valstybės narės ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės). Pagrindiniai rezultatai pateikti 2 lentelėje.

2 lentelė. 2022 m. ES valstybių narių pateiktų ir pagal punktus suskirstytų duomenų rezultatų suvestinė.

	Pateikta rinkai (a punktas)	Priemonės naudojimui sumažinti (b punktas)
Gėrimų indeliai (GI) ir maisto tara (MT) (a ir b punktai)	<p>Pagal svorį (20 ES valstybių narių duomenys):</p> <ul style="list-style-type: none"> 152 037 tonos plastiko iš GI (0,46 kg vienam gyventojui); 524 003 tonos iš MT (1,60 kg vienam gyventojui). <p>Pagal gaminių skaičių (11 ES valstybių narių duomenys):</p> <ul style="list-style-type: none"> 17 mlrd. GI (97 vienam gyventojui); 111 mlrd. MT gaminių (636 vienam gyventojui). 	<ul style="list-style-type: none"> Ekonominės priemonės (27 ES valstybės narės) Informuotumo didinimas (25 ES valstybės narės) Tvarių alternatyvų skatinimas (25 ES valstybės narės) Kiekybiniai rinkai pateiktų GI ir MT gaminių kiekio mažinimo tikslai (14 valstybių narių)
	Pateikta rinkai	Atskiras surinkimas
Gėrimų buteliai (c punktas)	2,54 mln. tonų (5,7 kg vienam gyventojui) (27 ES valstybių narių duomenys)	1,8 mln. tonų, t. y. bendras atskiro surinkimo lygis yra 71 proc. (26 ES valstybių narių duomenys; 2025 m. tikslinė vertė: 77 proc.)
Žvejybos įrankiai (d punktas)	22 900 tonų (23 ES valstybių narių duomenys)	7 500 tonos, t. y. bendras surinkimo lygis yra 32,7 proc. (20 ES valstybių narių duomenys)

A punktas. Rinkai pateiktų gėrimų indelių (GI) ir maisto taros (MT) gaminių kiekiai

Iš 27 šalių (25 ES valstybės narės ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės), pranešusių apie rinkai pateiktų GI ir MT gaminių kiekius, 15 kiekį nurodė tik pagal svorį, šešios – tik pagal gaminių skaičių, o šešios – pagal svorį ir skaičių. Nė viena šalis nepasinaudojo galimybe koreguoti šiuos kiekius, kai vežama į kitas valstybes nares ar ES nepriklausančias šalis ir iš jų.

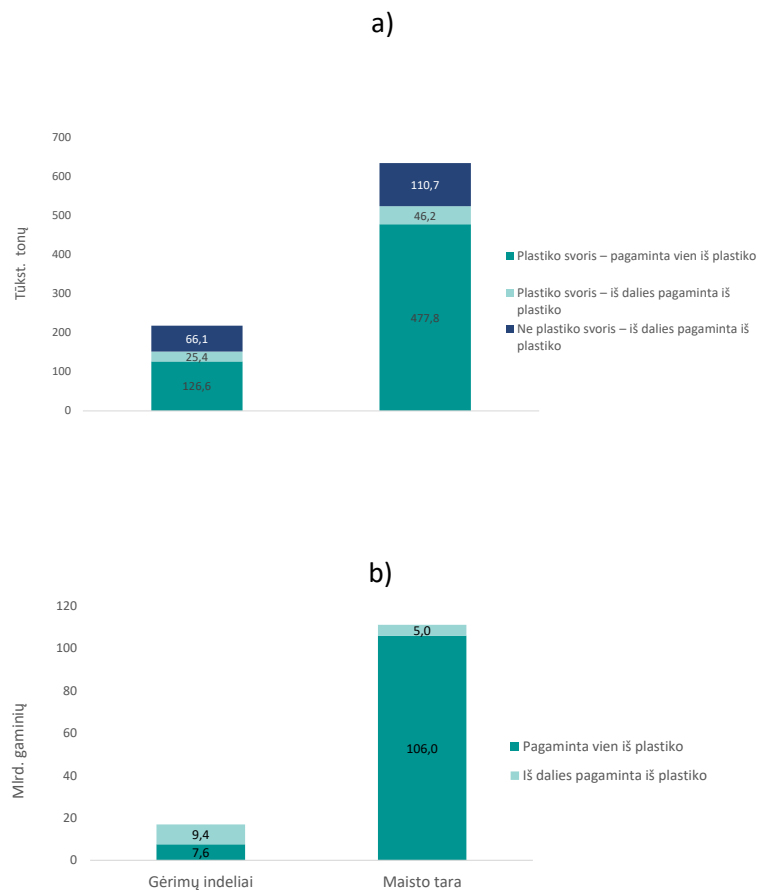
Nurodytos vertės įvairiose šalyse labai skiriasi pagal gaminius, rodiklius (plastiko svorį vienetais ir bendrą vienetų svorį) ir duomenų teikimo būdą (pagal svorį arba gaminių skaičių). Pranešta, kad 2022 m. rinkai pateiktos vertės pagal svorį (diagrama 1(a)) iš viso sudarė 526 482 tonas (524 003 tonas iš ES valstybių narių) plastiko iš MT gaminių ir 152 290 tonas (152 037 tonas iš ES valstybių narių) plastiko iš GI. Tai atitinka 1,60 kg vienam gyventojui plastiko iš MT gaminių ir 0,46 kg vienam gyventojui plastiko iš GI vertės¹ (šios vertės taip pat taikomos pogrūpiui, apimančiam tik ES valstybes nares). Bendras svoris, įskaitant neplastikinius komponentus, buvo 637 456 tonos (iš jų 634 744 tonos iš ES

¹ Visoje ataskaitoje vertės vienam gyventojui apskaičiuotos kaip svorio sumos, padalytos iš bendro gyventojų skaičiaus duomenis teikiančiose šalyse, santykis. Gyventojų skaičiaus duomenys gauti iš Eurostato (2022 m. vidutinis šalies gyventojų skaičius, [Eurostatas \(2024a\)](#)).

valstybių narių) iš MT ir 218 469 tonos (iš jų 218 092 tonos iš ES valstybių narių) iš GI. Vidutinis plastiko kiekis iš dalies iš plastiko pagamintuose gaminiuose (ES ir EEE narėmis esančių ELPA valstybių vidurkis) sudarė 27,8 proc. viso GI svorio ir beveik 30 proc. MT svorio (šios vertės yra beveik tokios pačios pogrūpiui, apimančiam tik ES valstybes nares). MT vertėms didelę įtaką darė nedidelis skaičius šalių, pateikusių labai didelius skaičius (žr. 2 ir 3 diagramas). Iš viso nurodyti kiekiai sudaro 7,9 proc. tose pačiose šalyse susidarančių plastiko pakuočių atliekų kiekio².

Pagal gaminių skaičių (1(b) diagrama) pranešta, kad 2022 m. rinkai pateikta 17,3 mlrd. GI (17 mlrd. iš jų – iš ES valstybių narių) ir 111,1 mlrd. MT gaminių (111,06 mlrd. iš jų – iš ES valstybių narių). Šie bendri skaičiai atitinka vienam gyventojui tenkančio skaičiaus rodiklius – 95,9 (97 ES valstybėse narėse) GI ir 616,7 (636 ES valstybėse narėse) MT gaminių. 88,5 proc. (88,8 proc. ES valstybėse narėse) visų gaminių skaičiaus buvo tik iš plastiko pagaminti gaminiai.

1 diagrama. 2022 m. ES rinkai pateikti vienkartiniai plastikiniai GI ir MT gaminiai, bendros absoliučiosios vertės pagal svorį (a) ir pagal gaminių skaičių (b)

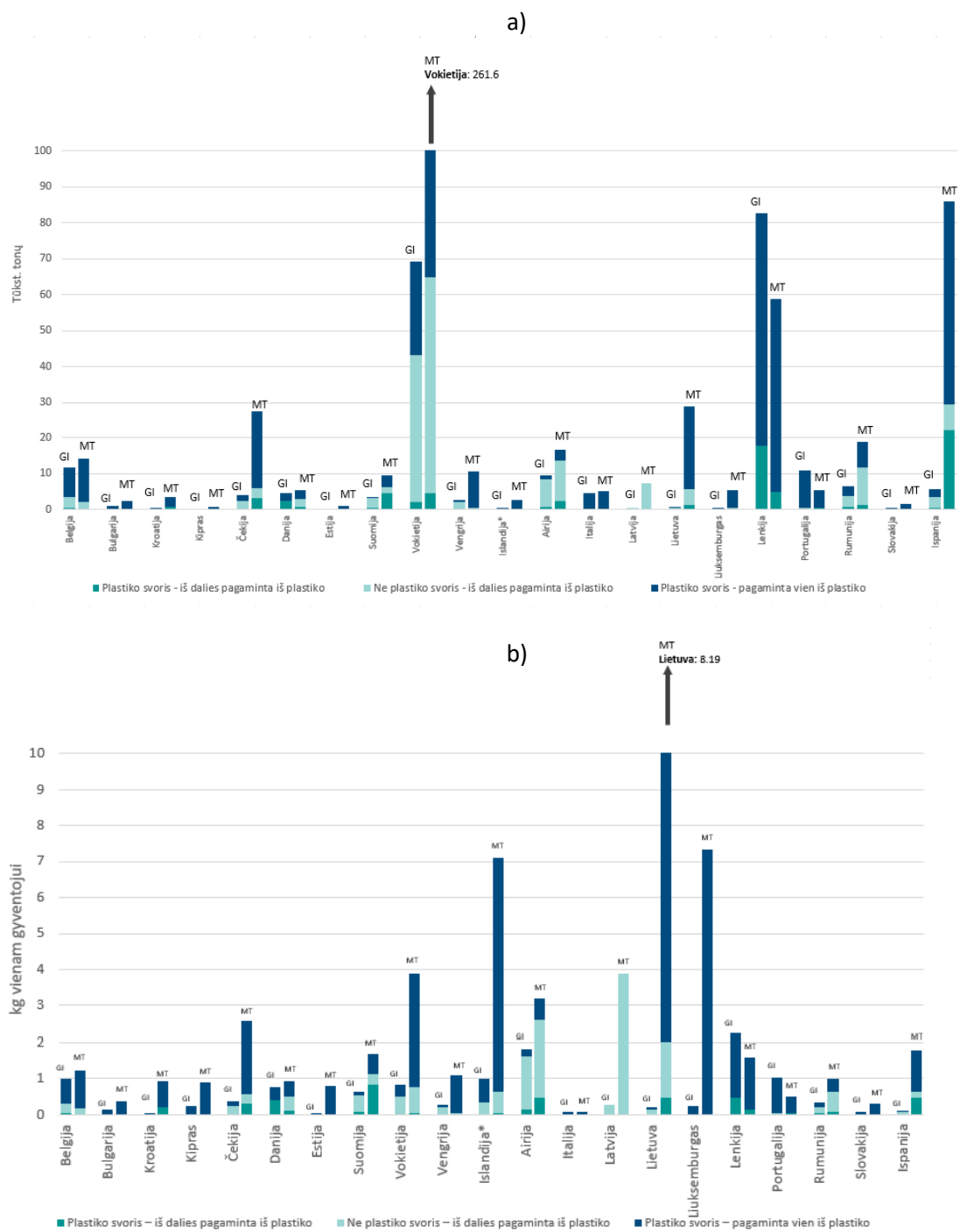

² Atliekant šį vertinimą *ad hoc* apskaičiuotas kaip a punkte nurodytų gaminių ir susidariusių pakuočių atliekų plastiko svorio dalmuo, atsižvelgiant į šio punkto duomenis pateikusių šalių pogrūpį. Gaminio plastiko svoris – tai gaminių, pagamintų tik iš plastiko, svoris ir gaminių, kurie iš dalies pagaminti iš plastiko, plastiko kiekis. Duomenys apie susidariusias plastiko pakuočių atliekas paimti iš Eurostato statistinių duomenų „[Packaging waste by waste management operations](#)“ (liet. „Pakuočių atliekos pagal atliekų tvarkymo operacijas“). Šis palyginimas turėtų būti naudojamas tik kaip ribotas pakaitinis rodiklis. Kaip matyti iš ankstyvojo perspėjimo vertinimų ([EAA, 2022 m.](#)), kai kuriose šalyse plastiko pakuočių atliekos vis dar gali būti nepakankamai įvertintos.

Pastaba. 1(a) diagrama pagrįsta 20 ES valstybių narių duomenimis, 1(b) diagrama pagrįsta 11 ES valstybių narių duomenimis. Žr. pagal šalis suskirstytus duomenis 2 diagramoje.

2 diagrama. 2022 m. ES rinkai pateikti vienkartiniai plastikiniai gėrimų indeliai (GI) ir maisto taros (MT) gaminiai (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės), pagal šalis nurodomos absoliučiosios vertės pagal svorio (a) ir vienam gyventojui tenkančio svorio (b) vertės. Diagramoje nenurodytos šalys nepateikė šiuo metodu parengtų duomenų.

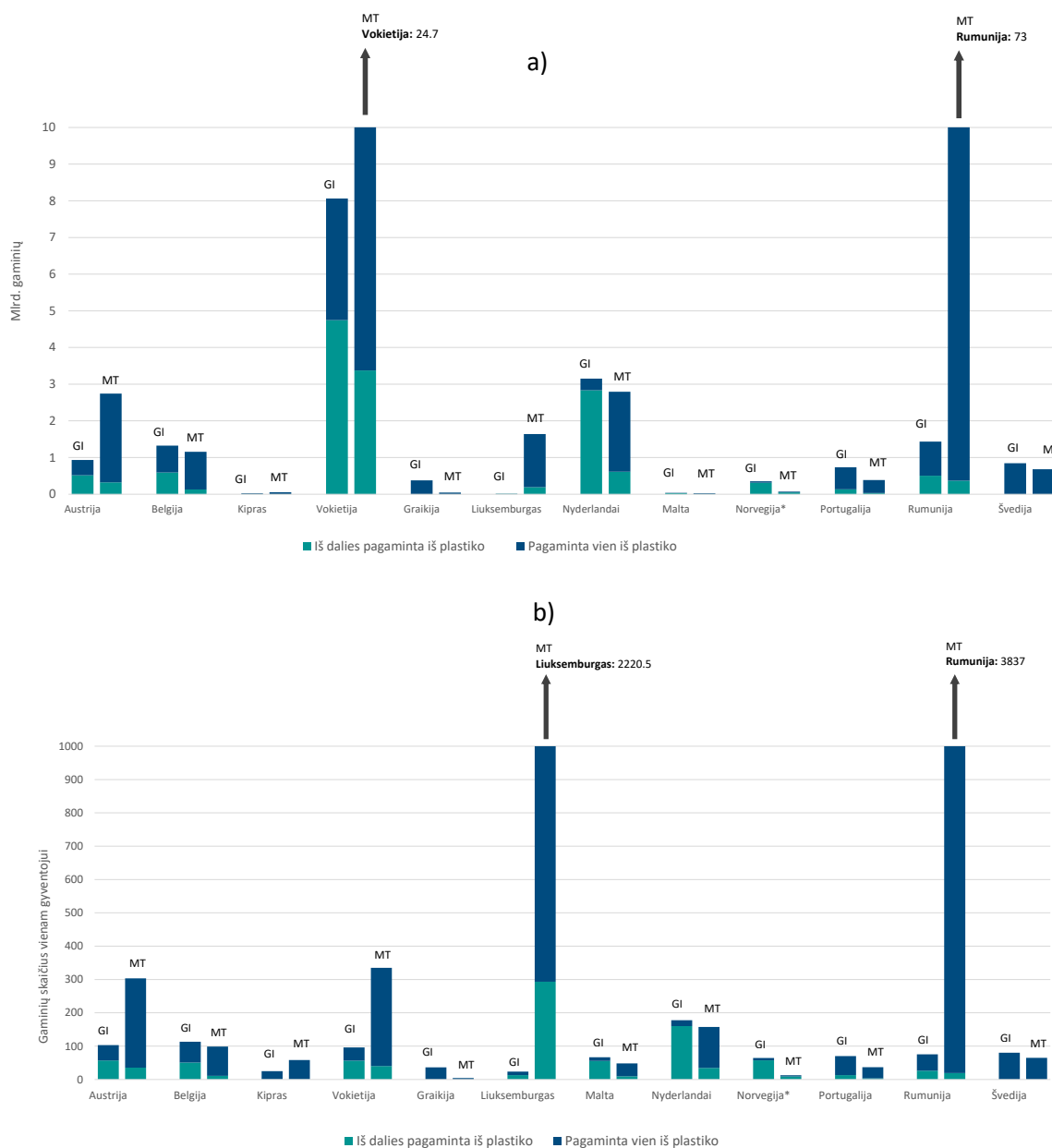
2(a) diagramoje pateikti šalių nurodyti duomenys, o 2(b) diagramoje pateiktos vienam gyventojui tenkančios vertės, kurios įvairiose šalyse labai skiriasi.

Pastaba. * EEE narėmis esančios ELPA valstybės.

3 diagrama. 2022 m. ES rinkai pateikti vienkartiniai plastikiniai gėrimų indeliai (GI) ir maisto taros (MT) gaminiai (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės), pagal šalis nurodomos absoliučiosios vertės pagal gaminių skaičiaus (a) ir vienam gyventojui tenkančio skaičiaus (b) vertes. Diagramoje nenurodytos šalys nepateikė šiuo metodu parengtų duomenų.

3 diagramoje pateikti absoliučiojo kiekio (a) ir vienam gyventojui tenkančiomis (b) vertėmis nurodyti gaminių skaičiaus duomenys.

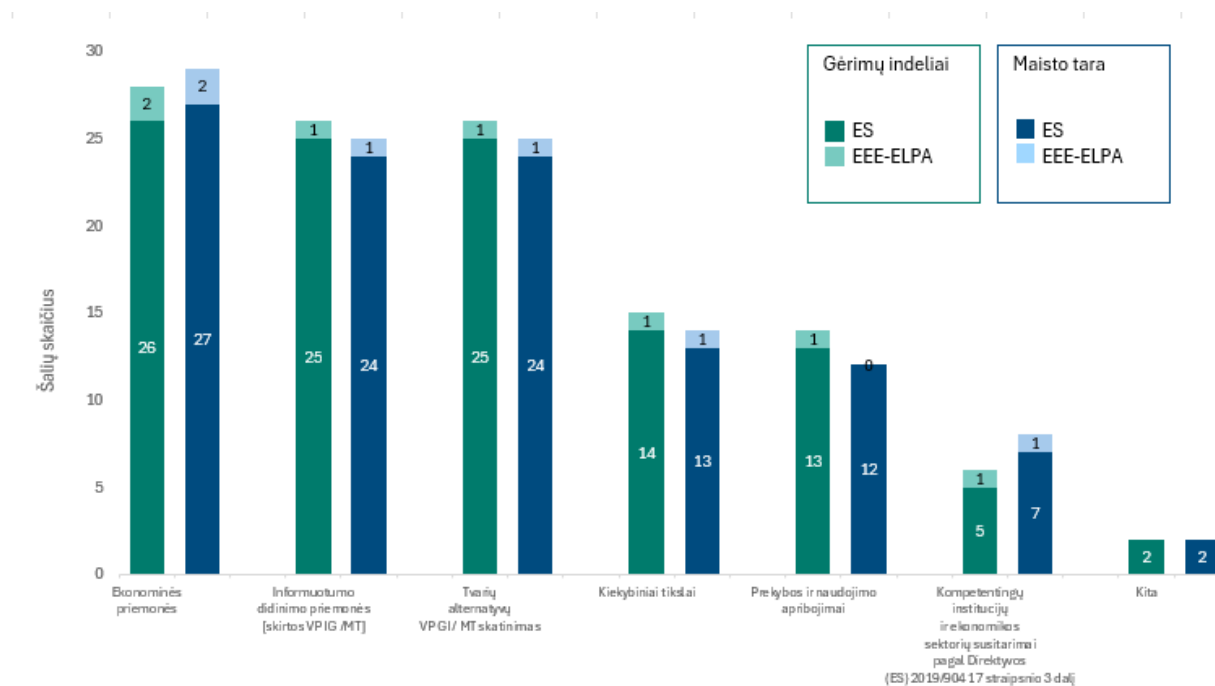
Pastaba. * EEE narėmis esančios ELPA valstybės.

B punktas. Gėrimų indelių ir maisto taros gaminių naudojimo mažinimo priemonės

Ataskaitos šablone pateiktas pagal kategorijas ir pakategores suskirstytų priemonių sąrašas, o šalių paprašyta nurodyti, kurias iš šių priemonių jos taikė. Visos šalys pareiškė, kad naudojosi ekonominėmis priemonėmis, ir dauguma teigė, kad ėmėsi priemonių informuotumui didinti ir tvarioms alternatyvoms

skatinti (4 diagrama). Daugumoje šalių nurodytos priemonės, susijusios su gėrimų indeliais ir maisto taros gaminiais, buvo tokios pačios.

4 diagrama. Šalių, kuriose taikomos vienkartinę plastikinių GI ir MT gaminių naudojimo mažinimo priemonės, skaičius 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės)

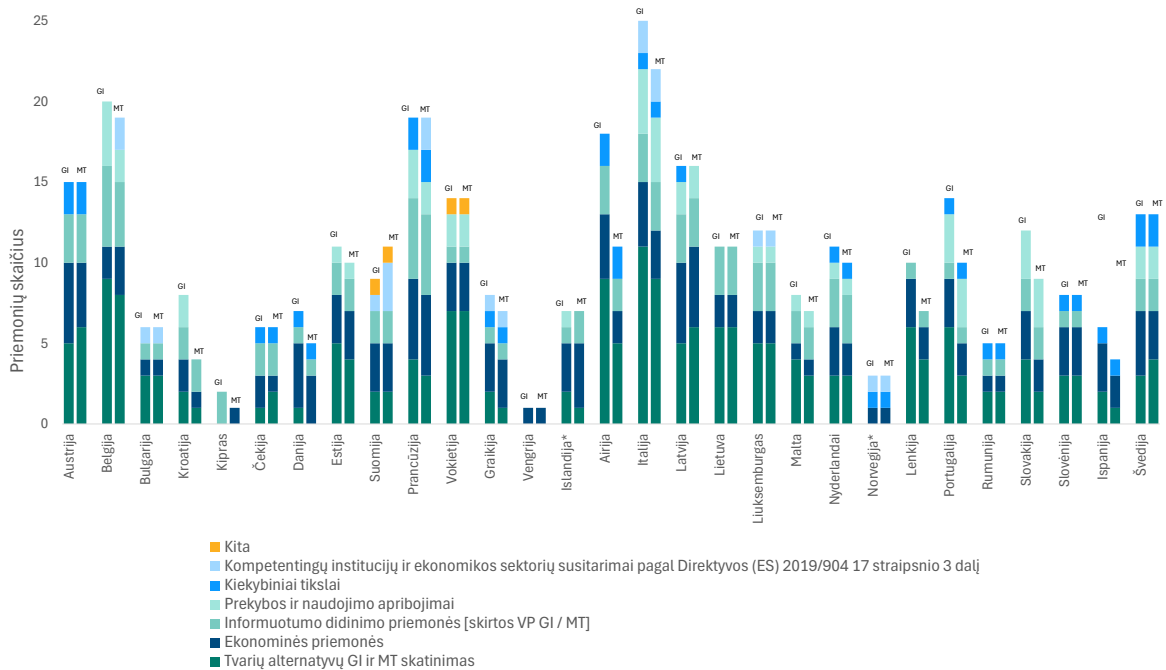

Priemonės dažnai yra susijusios su pakuočių atžvilgiu įgyvendinama politika arba Vienkartinę plastikinių gaminių direktyvos įgyvendinimu. Kai kurios nurodytos priemonės įsigalios vėliau, tad šioje ataskaitoje į jas dar neatsižvelgta.

Dažnai nurodytų priemonių pakategorės buvo šios: i) su didesne gamintojo atsakomybe susijusios pareigos (20 ES valstybių narių); ii) informuotumo apie neigiamą poveikį aplinkai didinimo kampanijos (21 ES valstybė narė); iii) tvarių alternatyvų šiems vienkartinėms plastikiniams gaminiams (pvz., daugkartinio naudojimo maisto taros) populiarinimas (19 ES valstybių narių); iv) įmonių prievolės arba paskatos pardavimo galutiniam vartotojui vietoje teikti tvarias vienkartinę plastikinių gaminių alternatyvas (17 ES valstybių narių) ir v) skatinimas naudotis nemokamais viešaisiais geriamojo vandens šaltiniais – atsinešti pakartotinai pripildomą indelį arba gerti vandenį tiesiai iš čiaupo (14 ES valstybių narių). 14 ES valstybių narių teigė nustačiusios kiekybinius rinkai pateikiamų vienkartinę plastikinių GI ir MT gaminių kiekio mažinimo tikslus. Dėl viso priemonių rinkinio pagal kategorijas ir pakategores žr. 1 priedą, o dėl išsamios informacijos apie kiekybinius tikslus žr. 2 priedą.

Bendras taikomų priemonių skaičius įvairiose šalyse skyrėsi (5 diagrama). Pažymėtina, kad šalys labai dažnai tą pačią politikos priemonę nurodė skirtingose priemonių kategorijose ir pakategorėse. Nurodamos konkrečią pakategorę kai kurios šalys nurodė daugiau nei vieną politikos sritį.

5 diagrama. Taikomų vienkartinę plastikinių GI ir MT gaminių naudojimo mažinimo priemonių skaičius 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės)

Pastaba. * EEE narėmis esančios ELPA valstybės.

Šie skaičiai neatspindi nurodytų priemonių vykdymo užtikrinimo ir įgyvendinimo lygio. Be to, neįmanoma įvertinti, ar nurodytos priemonės yra proporcingos ir nediskriminacinės.

C punktas. Atskiras vienkartinį plastikinių gėrimų butelių surinkimas

Visos 29 šalys (27 ES valstybės narės ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės) pateikė rinkai pateiktų vienkartinį plastikinių gėrimų butelių svorio duomenis. Kai kurios šalys pateiktuose duomenyse paminėjo šių butelių judėjimo tarp ES šalių ir eksporto ir (arba) importo iš ES nepriklausančių šalių poveikį³, tačiau šios šalys nepateikė atskirų duomenų apie nė vieną iš šių reiškinių⁴. Keturios ES valstybės narės pasinaudojo Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2021/1752 suteikta galimybe įvertinti rinkai pateiktų butelių kiekį kaip iš šio gaminių susidariusių atliekų svorį. Šiuo atveju buvo reikalaujama, kad šalys nurodytų kiekius pagal keturis atliekų srautus: i) atliekų, atskirai surinktų pagal Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvoje nustatytus reikalavimus⁵; ii) atliekų, surinktų atskirai, bet ne pagal Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvos reikalavimus; iii) mišrių komunalinių atliekų ir iv) kaip šiukšlės išmestų atliekų. Buvo pateikti duomenys apie visus srautus, išskyrus ii punkte nurodytą atliekų srautą.

³ Pavyzdžiui, Estija nurodė iš kaimyninių šalių įeinančius srautus kaip priežastį, kodėl atskiro surinkimo rodikliai yra didesni nei rinkai pateikiamų gaminių kiekio rodikliai, o Malta nurodė, kad svarbu apskaityti iš kitų šalių vasaros sezonu įeinančius srautus.

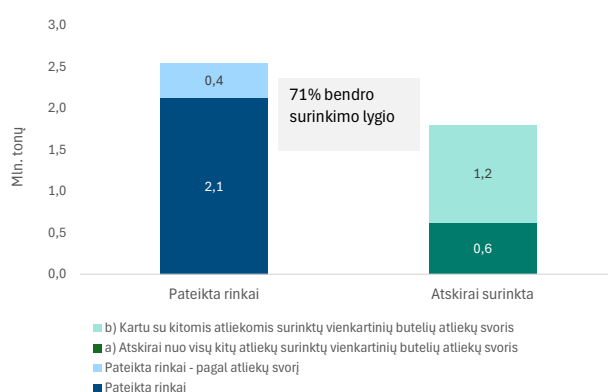
⁴ Nulines vertes nurodė tik Ispanija, remdamasi prielaida, kad įeinantys ir išeinantys srautai yra subalansuoti.

⁵ Kai tenkinama viena iš šių sąlygų:

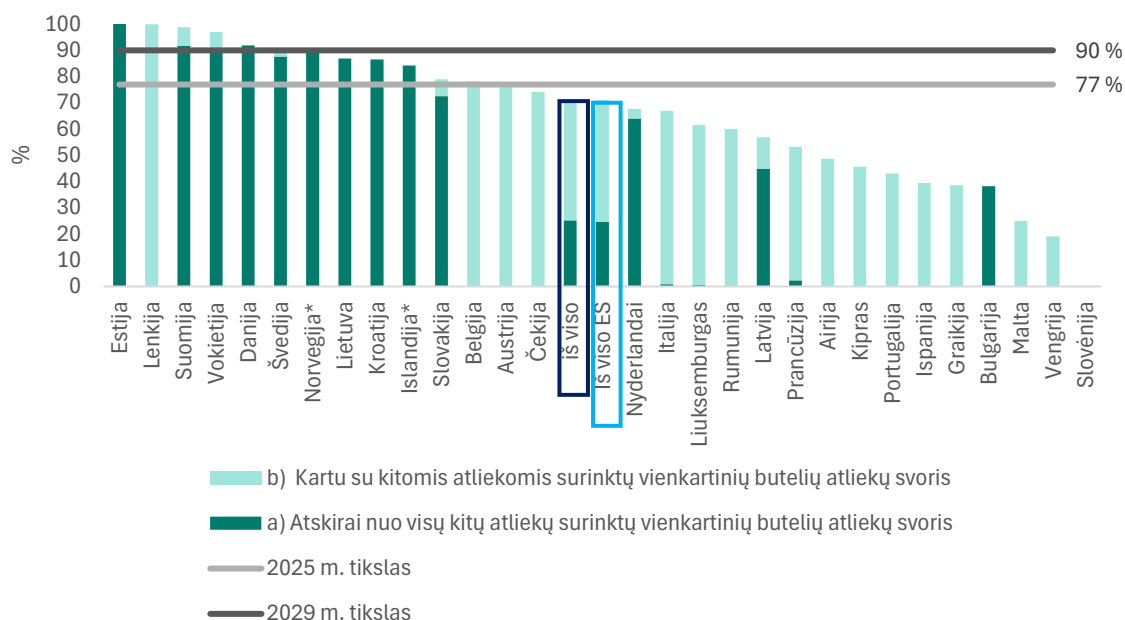
- vienkartinį butelių atliekas perdirbti surinktos atskirai nuo visų kitų atliekų;
- vienkartinį butelių atliekas surinktos kartu su kitomis komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuočių atliekų frakcijomis arba kitomis komunalinių atliekų sraute susidarančių pakuotėms neskirto plastiko, metalo, popieriaus ar stiklo atliekų frakcijomis, atskirai surinktoms perdirbti, ir: i) naudojantis surinkimo sistema nerenkamos atliekos, kuriose gali būti pavojingųjų medžiagų; ii) atliekų surinkimas ir vėlesnis rūšiavimas organizuojami ir atliekami taip, kad į surinktas vienkartinį butelių atliekas patektų kuo mažiau plastiko atliekų, susidariusių ne iš tokių butelių, ir kitų atliekų, ir iii) atliekų tvarkymo subjektai parengia kokybės užtikrinimo sistemas, kad būtų galima patikrinti, ar laikomasi i ir ii papunkčiuose nustatytų sąlygų.

Pranešta, kad 2022 m. rinkai pateikta iš viso 2,56 mln. tonų (2,54 mln. iš ES valstybių narių) vienkartinių plastikinių gėrimų butelių, t. y. 5,7 kg vienam gyventojui (taip pat taikoma ES valstybių narių pogrupiui). Pranešta, kad pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvoje nustatytus reikalavimus atskirai surinkta 1,83 mln. tonų (1,8 mln. tonų iš ES valstybių narių), o tai prilygsta bendram 71 proc. atskiro surinkimo lygiui ES valstybėse narėse (71,2 proc., kai yra atsižvelgiama ir į EEE narėmis esančias ELPA valstybes) (6 diagrama). 12 (10 ES valstybių narių) iš 26 duomenis teikiančių šalių nurodė, kad atskiro surinkimo lygis viršijo Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvoje nustatytą 2025 m. tikslą – 77 proc., o šešios ES valstybės narės netgi nurodė, kad atskiro surinkimo lygis viršijo 2029 m. tikslą – 90 proc. (7 diagrama).

6 diagrama. Rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai (ES valstybės narės), bendros vertės 2022 m.

7 diagrama. Atskiro vienkartinių plastikinių gėrimų butelių surinkimo lygis pagal šalis 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės)

Pastaba. Šalys suskirstytos pagal atskiro surinkimo lygį. Slovėnija duomenų nepateikė.

Pažymėtina, kad 10 iš 12 šalių, 2022 m. jau pasiekusių 2025 m. tikslą, yra įdiegusios vienkartiniam plastikiniams gėrimų buteliams taikomas užstato sistemas (US). Tai rodo užstato sistemų, kurias

valstybės narės turės įdiegti pagal naująjį Pakuočių ir pakuočių atliekų reglamentą, veiksmingumą. Daugelis šalių jau diegia arba planuoja netrukus įdiegti tokio pobūdžio sistemas (daugiau informacijos pateikta 3 priede).

2022 m. rinkai pateiktų vienkartinį plastikinių gėrimų butelių kiekis įvairiose šalyse labai skyrėsi (žr. absoliučiąsias vertes ir vienam gyventojui tenkančias vertes 4 priede). Kaip ir tikėtasi, didžiausias absoliučiąsias kiekio vertes nurodė šalys, kuriose gyventojų skaičius yra didžiausias (Vokietija, Italija, Prancūzija, Lenkija ir Ispanija). Vis dėlto didžiausias vienam gyventojui tenkančio kiekio vertes nurodė Malta ir Kipras. Kalbant apie atskirą surinkimą, 23 (22 ES valstybės narės) šalys nurodė atskirai surinktų vienkartinį plastikinių butelių, kurie buvo surinkti kartu su kitais atliekų srautais, kiekius. 18 šalių nurodė vienkartinį plastikinių butelių, surinktų atskirai nuo visų kitų atliekų srautų, daugiausia per užstato sistemą, kiekius. Likusios šalys nurodė tik nulines vertes, nes: i) nėra įdiegtų sistemų, pagal kurias buteliai būtų surenkami atskirai nuo visų kitų atliekų srautų; ii) buteliai surenkami kartu su kitais sausų atliekų srautais arba iii) kai kurios šalys nėra tikros, ar pagal jų sistemas buteliai gali būti surenkami visiškai atskirai nuo visų kitų atliekų srautų.

D punktas. Rinkai pateiktų ir kaip atliekos surinktų žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, kiekis

Iš viso 25 šalys (23 ES valstybės narės ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės) pateikė duomenis apie rinkai pateiktus žvejybos įrankius, kurių sudėtyje yra plastiko, o 22 iš šių šalių (20 ES valstybių narių ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės) pateikė duomenis apie surinktas žvejybos įrankių atliekas. Dauguma šalių pateikė tik privalomus duomenis, t. y. bendro žvejybos įrankių kiekio duomenis, išsamiau jų neskaidydamos. Vis dėlto šešios šalys (penkios ES valstybės narės) pateikė išsamesnius duomenis, suskirstytus pagal žvejybos įrankių rūšį arba medžiagas (plastiką, metalą, gumą) (suskirstyti duomenys pateikti 5 priede).

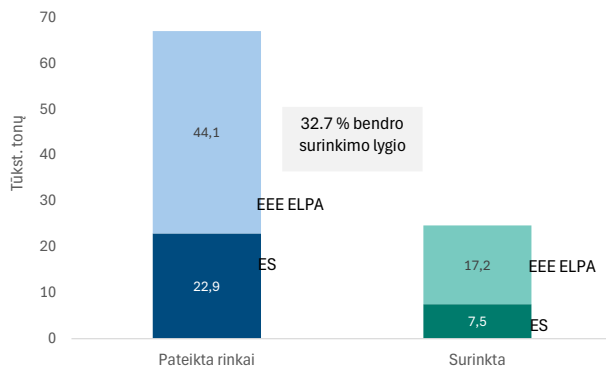
Dėl 2022 m. pranešta, kad iš viso rinkai pateikta 67 000 tonų (iš kurių 22 900 buvo iš ES valstybių narių) žvejybos įrankių ir 24 700 tonų (iš kurių 7 500 buvo iš ES valstybių narių) surinktų žvejybos įrankių atliekų⁶. Tai reiškia, kad bendras surinkimo lygis ES valstybėse narėse buvo 32,7 proc. (36,8 proc., jei yra įtrauktos ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės) (8 diagrama). Surinkimo lygis įvairiose šalyse svyravo nuo 0 proc. iki verčių, viršijančių 100 proc., (9 diagrama) (pastarąsias paprastai nurodo šalys, turinčios ilgą kranto liniją). Apskritai prieigos prie jūros neturinčios šalys deklaravo 0 proc. rinkai pateiktų ir surinktų kiekių vertes, nors žvejybos įrankiai galėjo būti pateikti jų rinkai. Nors Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvoje nenustatyti privalomi kiekybiniai surinkimo tikslai, jūrų vandenį turinčios valstybės narės privalo nuo 2025 m. sausio 1 d. nustatyti metinius nacionalinius žvejybos įrankių atliekų, kurių sudėtyje yra plastiko, surinkimo perdirbti lygius. Remiantis šiais metais pateiktais duomenimis bus galima įvertinti galimybę nustatyti privalomus surinkimo tikslus po to, kai 2027 m. bus atliktas Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvos vertinimas.

Rinkai pateiktų ir surinktų žvejybos įrankių kiekis įvairiose šalyse labai skyrėsi (10 diagrama), esant tvirtai koreliacijai tarp: i) rinkai pateiktų ir surinktų kiekių ir ii) tų verčių ir kiekvienos šalies žvejybos laivyno tonažo (duomenys, palyginti su žvejybos laivyno dydžiu, pateikti 6 priede). Šalių vertės svyravo nuo kelių tonų iki daugiau kaip 42 000 tonų rinkai pateiktų žvejybos įrankių ir iki 15 000 tonų surinktų žvejybos įrankių atliekų. Didžiausias rinkai pateiktus kiekius nurodė Norvegija, Lietuva, Prancūzija ir Portugalija. Atrodo, kad tai iš dalies atspindi ne tik skirtingą padėtį skirtingose šalyse, bet duomenų rinkimo pastangų skirtumus (žr. skirsinį „Duomenų šaltiniai ir metodikos“), nes šalys dažnai pranešdavo

⁶ Duomenys, kuriuos prašyta palikti konfidencialiais, diagramoje ir bendroje vertėse neparodyti.

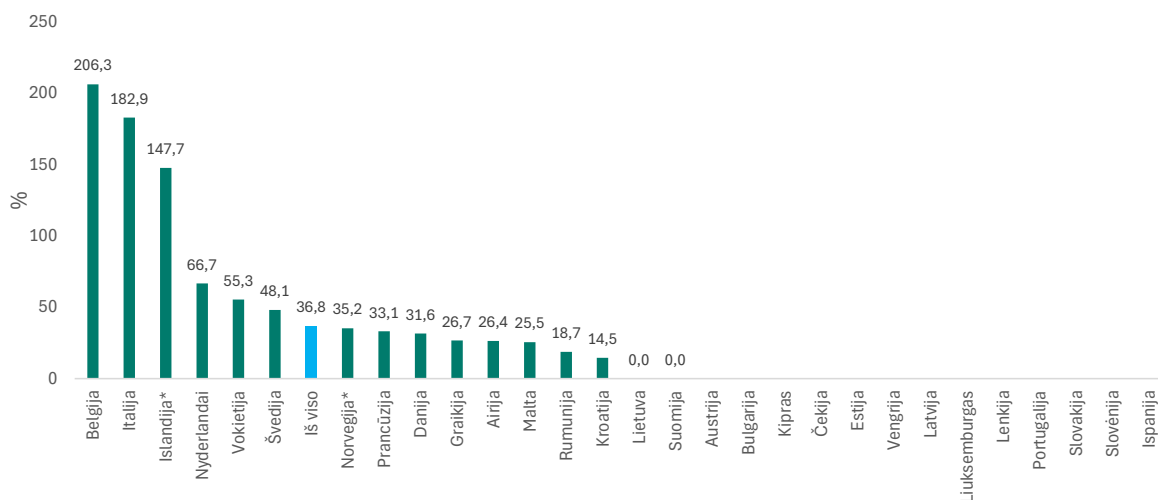
apie sunkumus, su kuriais jos susidurdavo norėdamos pateikti tikslūs duomenis (žr. skirsnį „Patikimumas“).

8 diagrama. Bendros rinkai pateiktų žvejybos įrankių ir surinktų žvejybos įrankių atliekų vertės 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės)

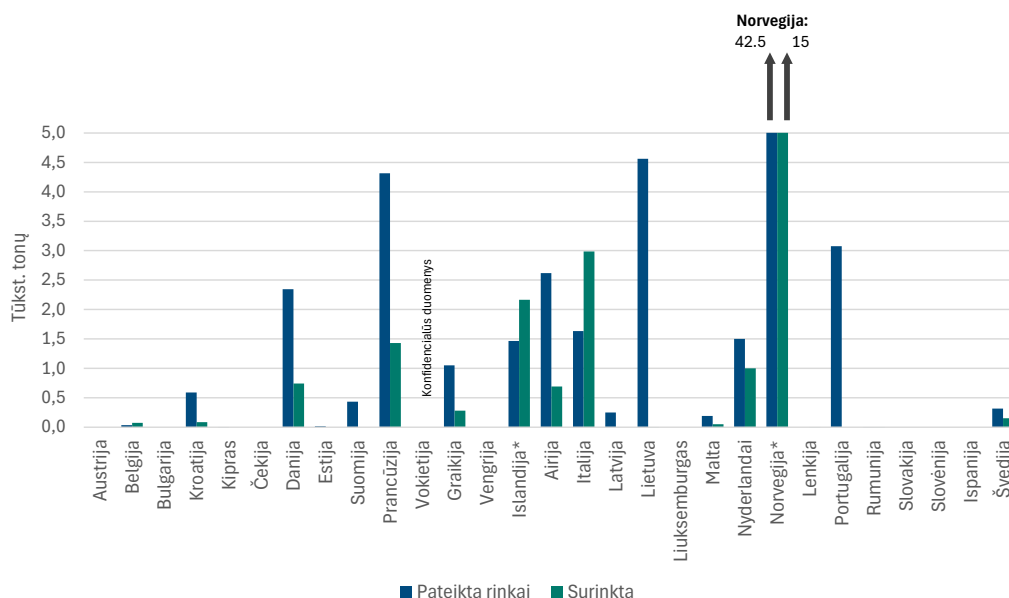
Pastaba: duomenys, kuriuos prašyta palikti konfidencialiais, diagramoje ir bendrose vertėse neparodyti.

9 diagrama. Žvejybos įrankių atliekų surinkimo lygis pagal šalis 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės) Šaltinis: savarankiškai atliktas skaičiavimas, grindžiamas pateiktais duomenimis, kur lygis apskaičiuotas rinkai pateiktą kiekį padalinus iš surinkto kiekio.

Pastaba. Duomenis pateikusios šalys suskirstytos pagal jų surinkimo lygį.

10 diagrama. Rinkai pateikti žvejybos įrankiai ir surinktos žvejybos įrankių atliekos, nurodyti d punkte, absoliučiosios vertės pagal šalis, 2022 m. (ES valstybės narės ir EEE narėmis esančios ELPA valstybės)

3. Duomenų rinkimo organizavimas ir duomenų kokybė

Duomenų rinkimo organizavimas

Pagrindinių ataskaitos rengėjų paskyrimas užtruko nuo 1 iki 8 mėnesių, o dėl darbuotojų trūkumo arba institucijų restruktūrizavimo kai kuriose šalyse buvo vėluojama. Dažniausiai dalyvavo ministerijos, atsakingos už aplinkos apsaugą, ir nacionalinės aplinkos agentūros (nacionalinės ataskaitos rengėjų institucijų sąrašas pateiktas 7 priede).

2024 m. I ketv. Europos aplinkos agentūra Komisijos vardu ir glaudžiai bendradarbiaudama su ja parengė ir išbandė ataskaitų šablonus. Agentūra taip pat parengė pagalbinę medžiagą, įskaitant [vadovą ataskaitos rengėjams](#), ir surengė tris internetinius seminarus procesui paaiškinti. Agentūra sukūrė [interneto svetainę](#), kurioje šalys informuojamos apie teisinę sistemą ir suteikiama prieiga prie pagalbinės medžiagos, susijusios su šablonais. Nuolatinė parama buvo teikiama per pagalbos tarnybą.

Europos aplinkos agentūra Komisijos vardu ir glaudžiai bendradarbiaudama su ja nuodugniai peržiūrėjo pateiktus duomenis ir informaciją ir juos patobulino kartu su nacionalinės ataskaitos rengėjais, siekdama užtikrinti, kad duomenys būtų pateikti teisingai, privalomi laukeliai būtų užpildyti, o kokybės patikros ataskaitos paaiškinimai būtų visiškai suprantami. Pasibaigus duomenų rinkimo etapui, buvo paprašyta, kad šalys pateiktų atsiliepimus užpildydamos klausimyną. Atsakymai parodė didelį pasitenkinimą procesu ir atkreipė dėmesį į sunkumus, su kuriais susidurta teikiant duomenis 2025 m. (dėl išsamesnės informacijos žr. 8 priedą).

Duomenų kokybė

Šalys naudojo skirtingus duomenų šaltinius ir metodikas ir dažnai akcentavo tikslumo problemas. Kokybės užtikrinimo proceso metu taip pat buvo nustatytos dažnos nuoseklumo problemos, kurios buvo kiek įmanoma ištaisytos pateikiant supaprastintas gaires ataskaitos rengėjams. Vis dėlto nacionalinės ataskaitos rengėjai duomenų ir informacijos reikalavimus galėjo aiškinti skirtingai, pavyzdžiui, pasirinkdami tinkamiausias priemones b punkte nurodomų vienkartinį plastikinių gaminių naudojimui mažinti. Kadangi nebuvo privaloma užpildyti svarbių laukelių, kurie buvo būtini tam tikroms duomenų savybėms ir apribojimams suprasti, kokybės užtikrinimo proceso metu galėjo būti

nustatyti ne visi aktualūs duomenų trūkumai. Todėl šios pirmųjų metų ataskaitos rezultatus reikėtų vertinti atsargiai. Visų pirma svarbu nelyginti šalių pateiktų duomenų.

Duomenų šaltiniai ir metodikos

Šalys savo duomenis grindė įvairiais šaltiniais, dažnai daugiau nei vienu, o kai kurios šalys savo duomenų šaltinius pateikė naudodamos kitokį klasifikatorių nei tas, kuris pateiktas ataskaitų teikimo formatu⁷. Daugelis šalių atkreipė dėmesį į duomenų kokybės problemas ir teigė, kad kitais metais jos tikisi pateikti geresnius įverčius. Kai kuriais atvejais šalys pateikė kitų nei 2022 metų duomenis, nes trūko 2022 m. duomenų.

Kalbant apie **a punktą**, pagrindinis šaltinis buvo didesnės gamintojo atsakomybės sistemos ir specialūs tyrimai (žr. 9 priedą). Tik viena šalis (Lietuva) naudojo (gėrimų indeliams skirtos) užstato sistemos duomenis. Daugeliu atvejų teikdamos duomenis apie gėrimų indelius šalys naudojo tuos pačius duomenų šaltinius ir metodikas kaip ir teikdamos duomenis apie maisto tarą, taip pat šalys dažnai rėmėsi atliekų tvarkymo duomenimis. Dauguma šalių, kurios naudojo didesnės gamintojo atsakomybės sistemų duomenis, pateikė duomenis pagal svorį. Pagal **b punkte** nurodytos informacijos teikimo formatą ataskaitos rengėjų nebuvo prašoma nurodyti, kokia metodika buvo taikoma teikiant b punkte nurodytą informaciją. Iš priemonių, apie kurias pranešta⁸, įvairovės matyti, kad įvairiose šalyse taikomos gana skirtingos metodikos. Kalbant apie **c punktą** (rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai), dažniausiai nurodyti duomenų šaltiniai buvo užstato sistemos ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemos bei atliekų statistika (žr. 9 priedą).

Kalbant apie **d punktą** (rinkai pateikti žvejojimo įrankiai ir surinktos žvejojimo įrankių atliekos), dažniausiai naudoti šaltiniai ir didžiausius kiekius nurodytų šalių naudoti šaltiniai buvo žvejojimo įrankių gamintojų ir uostų operatorių tyrimai, taip pat prekybos statistiniai duomenys (žr. 9 priedą). Keturios šalys teigė naudojančios didesnės gamintojo atsakomybės sistemų duomenis. Nė viena šalis nenurodė, kad duomenims gauti taikė perskaičiavimo koeficientus.

Išsamumas

Iš viso 29 šalys – visos ES valstybės narės ir dvi EEE narėmis esančios ELPA šalys (Islandija ir Norvegija) – pateikė duomenis ir informaciją, vykdydamos savo 2024 m. ataskaitų teikimo pareigas. Visos šios šalys pateikė b ir c punktų duomenis, 27 šalys – a punkto duomenis, o 25 šalys – d punkto duomenis. Dauguma šalių pateikė tik privalomus duomenis. Apskritai nė viena šalis nepateikė jokių duomenų, kuriais remiantis būtų galima įvertinti judėjimo, prekybos, piktnaudžiautojų, pardavimo internetu ar *de minimis* taisyklių poveikį. Kalbant apie b punktą, privalomi duomenys buvo labai riboti, todėl buvo sunku nustatyti ir suprasti taikomas priemones⁹. Kalbant apie a punkte nurodytos informacijos teikimą, šalių ataskaitose trūko kai kurių privalomų duomenų laukelių, dažnai dėl: i) ribotų duomenų apie gaminius, iš dalies pagamintus iš plastiko, arba ii) statistinių duomenų, kuriuose vien iš plastiko pagamintų gaminių ir iš dalies iš plastiko pagamintų gaminių duomenys nebuvo atskirti. Kalbant apie c punktą, buvo nurodytos nulinės atliekų, kurios buvo atskirai surinktos nesilaikant Vienkartinų

⁷ Pavyzdžiui, Vengrija savo su a punktu susijusioje kokybės patikros ataskaitoje nurodė problemas, susijusias su didesnės gamintojo atsakomybės duomenimis, nors didesnės gamintojo atsakomybės sistemos nebuvo nurodytos kaip duomenų šaltiniai, kuriais grindžiamos ataskaitos.

⁸ Pavyzdžiui, jos skyrėsi pagal užmojų lygį, tikslinius subjektus ir sektorius ir geografinį mastą.

⁹ Keturios šalys įrašė tik privalomą informaciją, t. y. nurodė (taip / ne), ar šalyje taikoma kiekvienos rūšies priemonė. Kitos šalys taip pat nurodė bent tam tikrą savanoriškai teikiamą informaciją, pagal kurią buvo galima nustatyti konkrečią priemonę, (URL / politikos dokumento nuorodą) arba taikymo pradžios metus. 20 šalių taip pat užpildė papildomus savanoriškai teikiamos informacijos laukelius, t. y. apie priemonės geografinę taikymo sritį, tikslinius subjektus, privalomą ir (arba) savanorišką priemonės pobūdį ir t. t. Vis dėlto pateiktoje informacijoje dažnai buvo spragų.

plastikinių gaminių direktyvos reikalavimų, vertės arba tokių atliekų vertės nebuvo pateiktos. Kalbant apie d punktą: i) ne visos šalys pranešė apie surinktų žvejybos įrankių atliekų kiekį, o šis kiekis reikalingas surinkimo lygiui apskaičiuoti, ir ii) tik kelios šalys savanoriškai pateikė duomenis, suskirstytus pagal medžiagas ir žvejybos įrankių rūšį.

Šalys dažnai teigė, kad tikisi ateinančiais metais pagerinti ataskaitų išsamumą, ypač dėl didesnės gamintojo atsakomybės sistemų, kurios turi būti įdiegtos nuo 2025 m. sausio 1 d.

Patikimumas

Šalys dažnai minėjo duomenų ribotumą ir tikslumo problemas. Duomenų tikrinimo metodus taikė tik nedaugelis šalių (17 – a punktui, 22 – b punktui ir 9 – d punktui), o dažniausiai buvo naudojami duomenų išsamumo patikros ir kryžminės patikros metodai. Buvo nustatytos kelios tikslumo problemos (žr. 10 priedą), visų pirma susijusios su duomenimis apie GI ir MT, o dažniausiai deklaruojamos problemos buvo susijusios su atranka ir aprėptimi. Dėl duomenų ribotumo ir tikslumo problemų vertinti duomenis reikia atsargiai.

Nustatant duomenų patikimumą taip pat pravartu palyginti šalių pateiktus duomenis. Pavyzdžiui, vienam gyventojui tenkančios vertės labai skyrėsi, o tai reiškia, kad: i) gali būti pateikti ne visi duomenys (pavyzdžiui, dėl ribotų duomenų rinkimo pastangų) arba ii) kai kurios šalys pateikė per daug duomenų (pavyzdžiui, duomenis, apimančius platesnę taikymo sritį nei ta, kurią ketinamą stebėti pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą). Iš pateiktų duomenų apie žvejybos įrankius taip pat matyti, kad šalių pateiktos vertės labai skiriasi, o daugelis iš jų nurodė, kad pirmaisiais ataskaitiniais metais duomenų buvo labai nedaug.

Nors pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą teikiama ataskaitų ir plastikinių pakuočių statistinių duomenų apimtis iš dalies skiriasi¹⁰, lyginant pateiktas vertes su plastiko pakuočių atliekų statistiniais duomenimis¹¹ (pagal a ir c punktus) galima įvertinti pateiktų skaičių patikimumą.

Šių dviejų duomenų rinkinių skirtumai gali reikšti, kad yra tikslumo problemų. Pavyzdžiui, nors a punkte nurodytas bendras GI ir MT plastiko svoris¹² sudaro vidutiniškai beveik 8 proc. toje pačioje šalių grupėje susidariusių plastiko pakuočių atliekų kiekio, šalių vertės svyravo nuo 2 iki 23 proc. Panašiai ir bendras rinkai pateiktų vienkartinį plastikinių butelių kiekis sudaro vidutiniškai 19 proc. visose šalyse susidarančių plastikinių pakuočių atliekų kiekio (kiekvienos šalies vertės paprastai yra artimesnės tos šalies rinkai pateiktų plastikinių pakuočių vertėms), tačiau šio rodiklio vertės vis dar svyruoja nuo 0 iki 69 proc.

Kalbant apie b punktą, pateikta informacija turėtų būti laikoma pirmuoju bandymu apžvelgti, kokios rūšies priemonės šalys taiko, nes metodas įvairiose šalyse buvo gana skirtingas, o informacija, kuria remiantis būtų galima įvertinti nurodytas priemones, buvo ribota.

¹⁰ Gaminiai, kurie nėra vienkartiniai, patenka į pakuočių atliekų duomenų taikymo sritį, todėl jiems netaikoma Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva, ir atvirkščiai. Pavyzdžiui, daugkartinėms pakuotėms Vienkartinių plastikinių gaminių direktyva netaikoma, tačiau jos laikomos pakuotėmis. Panašiai ir vienkartiniai plastikiniai gėrimų indeliai bei vienkartiniai plastikiniai maisto taros gaminiai, parduodami tušti, neketinant jų pripildyti pardavimo vietoje, yra vienkartiniai plastikiniai gaminiai, tačiau jie nėra laikomi pakuote.

¹¹ Eurostato statistiniai duomenys „[Packaging waste by waste management operations](#)“ (liet. „Pakuočių atliekos pagal atliekų tvarkymo operacijas“). Taip pat pažymėtina, kad: i) remiantis duomenimis iki 2019 m. ir kaip matyti iš ankstyvojo perspėjimo vertinimų ([EAA, 2022 m.](#)), kai kuriose šalyse plastiko pakuočių atliekos vis dar gali būti nepakankamai įvertintos, ir ii) nuo 2009 m. plastiko pakuočių atliekų nuolat daugėja.

¹² Vien iš plastiko pagamintų gaminių svorio ir iš dalies iš plastiko pagamintų gaminių plastiko kiekio suma.

D punkte nurodytos tikslumo problemos, kurios paprastai buvo susijusios tik su dideliais rinkos dalyviais ir (arba) uostais, rodo, kad faktinės vertės gali būti nepakankamai įvertintos.

Savalaikiškumas

Ataskaitų teikimo terminas buvo 2024 m. birželio 30 d.; iki šios dienos ataskaitas pateikė 18 šalių (16 ES valstybių narių ir dvi EEE narėmis esančios ELPA valstybės) (7 priedas). Dar trys šalys ataskaitas pateikė šiek tiek (mažiau nei mėnesį) vėluodamos, likusios ataskaitos gautos vėliau, o paskutinė šalis savo dokumentus pateikė 2024 m. lapkričio mėn. pabaigoje. Viena šalis nevisiškai užbaigė kokybės užtikrinimo procesą.

Dėl to, kad kai kurios šalys vėlavo pateikti ataskaitas, vienu metu teko vykdyti skirtingus proceso etapus, priklausomai nuo šalių pogrupio. Daugelis šalių teigė vėlavusios dėl duomenų apie konkrečius gaminius, pavyzdžiui, žvejybos įrankius, rinkimo proceso.

Nuoseklumas

Ataskaitų teikimo proceso metu iškilė keletas nuoseklumo problemų, pavyzdžiui: i) skirtingas aiškinimas, koks turinys turi būti ataskaitoje; ii) nurodytos nulinės vertės, kurios iš tikrųjų buvo trūkstamos vertės, arba iii) naudoti kiti vienetai, o ne nurodytieji ataskaitų šablonuose. Šios problemos buvo kiek įmanoma išspręstos kokybės užtikrinimo proceso metu. Vis dėlto parengtos ataskaitos vis dar šiek tiek skiriasi.

Nuoseklumas pagal laiko kategoriją bus vertinamas rengiant kitų metų ataskaitas. Remiantis šiais metais įgyta patirtimi, tikimasi, kad duomenų kokybė pagerės.

4. Tobulinimo rekomendacijos

Ataskaitos rengėjai labai palankiai įvertino paramą, kurią ataskaitų teikimo proceso metu teikė Europos aplinkos agentūra, glaudžiai bendradarbiaudama su Komisija (žr. 8 priedą). Nepaisant to, ateityje rengiant ataskaitas būtų galima patobulinti keletą aspektų, iš kurių penki išdėstyti tolesniuose punktuose.

- **Pagrindinių ataskaitos rengėjų skyrimas.** Šalys turėtų užtikrinti proceso tęstinumą, nuolat informuoti Komisiją apie ataskaitų teikimo grupių pokyčius ir užtikrinti, kad ataskaitos būtų teikiamos laiku, atsižvelgiant į tai, kad šiais metais labai vėluojama.
- **Duomenų rinkimas pagal šalis.** Apskritai šalys pateikė tik privalomus duomenis. Apie tokius aspektus kaip judėjimas, prekybos srautai, piktnaudžiautojai ir kt. nebuvo pranešta, nepaisant jų svarbos kai kuriose šalyse. Priemonių, kurių šalys ėmėsi naudojimui mažinti (b punktas), aprašymas taip pat apskritai buvo gana prastas, todėl nebuvo įmanoma atlikti tinkamo vertinimo. Be to, iš šių metų ataskaitinio laikotarpio pabaigoje atlikto tyrimo (žr. 8 priedą) rezultatų matyti, kad: i) dauguma šalių nesitiki, kad rengiant 2025 m. ataskaitas (2023 ataskaitiniai metai) bus prieinami pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą sukurtą didesnės gamintojo atsakomybės sistemų duomenys, ir ii) tik kelios šalys jau nustatė duomenų šaltinius, naudotinus 2025 m. vykdant dvi papildomas pareigas teikti ataskaitas (t. y. 1 lentelėje nurodyti e ir f punktai). Todėl raginama gerinti 2025 m. pateiktinų privalomų ir savanoriškai teikiamų duomenų pagal visus punktus teikimą. Rekomenduojama, kad šalys keistųsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir kad pramonės ir atliekų statistikos srityje dirbantys kolegos glaudžiau bendradarbiautų šalyse.
- **Ataskaitų šablonų pildymas.** Skatinama visapusiškai pasinaudoti Komisijos teikiama parama ataskaitos rengėjams, siekiant: i) padidinti teikiamų duomenų ir informacijos nuoseklumą ir aiškumą ir ii) sumažinti našta, patiriamą vykdant kokybės užtikrinimo procesą. Šioms abiem

sritims, dėl kurių kilo daugiau sunkumų teikiant pirmųjų metų ataskaitas¹³, ir naujoms pareigoms teikti ataskaitas, susijusias su e ir f punktais, turėtų būti skiriamas ypatingas dėmesys.

- **Ataskaitų teikimo formato supaprastinimas.** Atsižvelgiant į Komisijos tikslą sumažinti ataskaitų teikimo našta, būtų galima supaprastinti kokybės patikros ataskaitų šablonus. Naudojant tą pačią struktūrą informacijai apie duomenų šaltinius ir (arba) metodikas, tikrinimo metodus ir tikslumo problemas pranešti, padidėtų įvairių duomenų srautų ir įvairių šalių duomenų nuoseklumas.
- **Palyginimas pagal laiko kategoriją.** Tikimasi, kad duomenų šaltiniai ir metodikos, naudoti teikiant kai kuriuos šių metų duomenis, ateityje keisis. Šalims bus svarbu visiškai skaidriai pranešti apie duomenų šaltinių ir metodikų pokyčius ir išsamiai paaiškinti skirtumus, atskiriant galimą galiojančių priemonių poveikį ir pagrindinių duomenų šaltinių bei metodikų pokyčius.

5. Išvados

Šiose pirmosiose ataskaitose už 2022 ataskaitinius metus pateikiama pradinių įžvalgų apie trijų įtrauktų vienkartinį plastikinių gaminių (GI, MT ir gėrimų butelių) ir žvejybos įrankių, kurių sudėtyje yra plastiko, naudojimo lygius ir atskiro surinkimo lygius įvairiose šalyse.

Pagal Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvą šiuo pirmuoju ataskaitų teikimo etapu siekiama nustatyti bazinį lygį, nuo kurio būtų kiekybiškai vertinamas vienkartinį plastikinių GI ir MT naudojimas, numatant galimą privalomų naudojimo mažinimo tikslų nustatymą ES lygmeniu. Šiuo pirmuoju ataskaitų teikimo etapu taip pat siekiama suteikti pagrindą po Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvos vertinimo (2027 m.) įvertinti galimas papildomas priemonės, susijusias su žvejybos įrankiais, kurių sudėtyje yra plastiko, be kita ko, galbūt nustatant privalomus žvejybos įrankių atliekų surinkimo lygius. Atlikus šioje ataskaitoje pateiktų duomenų ir informacijos vertinimą matyti, kad yra tam tikrų svarbių aspektų, pavyzdžiui, dideli metodikų skirtumai įvairiose šalyse ir dažnos tikslumo problemos, ir į juos reikėtų atsižvelgti vertinant šiuos bazinius duomenis.

Kitų metų duomenys bus pirmieji duomenų vienetai, pagal kuriuos bus galima stebėti tendencijas. Taip bus lengviau suprasti, ar naudojimas mažinamas laikantis GI ir MT atžvilgiu nustatytų didelių užmojų, nurodytų Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvoje. Taip pat bus galima stebėti, kurios naudojimo mažinimo priemonės vis dar taikomos ir kokių yra naujų priemonių, ypač tokių, kurios susijusios su Vienkartinį plastikinių gaminių direktyva. Reikės atlikti konkretesnę analizę, kad būtų galima suprasti stebimo naudojimo tendencijų ir taikomų priemonių sąryšį, nes šių tendencijų negalima įvertinti remiantis vien tik ataskaitos rengėjų dabartinio formato ataskaitose nurodyta informacija.

Kalbant apie atskirą vienkartinį plastikinių gėrimų butelių surinkimą, iš rezultatų matyti, kad daugelis šalių yra gerai pasirengusios pasiekti 2025 m. tikslą. Pagal kitų metų duomenis bus galima toliau stebėti šalių pažangą. Duomenys taip pat suteiks galimybę: i) įvertinti žvejybos įrankių atliekų surinkimo tendencijas ir ii) geriau suprasti faktinius naujai sukurtų didesnės gamintojo atsakomybės sistemų duomenų teikiamus pranašumus ir su jais susijusius sunkumus.

Galiausiai informacija, gauta iš pirmųjų metų ir kitų metų ataskaitų, suteiks svarbios informacijos Vienkartinį plastikinių gaminių direktyvos vertinimui (kuris turi būti atliktas 2027 m. liepos mėn.).

¹³ Pavyzdžiui, skirtingi pagal a punktą teikiamų duomenų laukeliai, b punkto priemonių klasifikavimas, informacijos apie c punkto duomenų šaltinius ir (arba) metodikas pateikimas arba d punkto duomenų suskaidymas ir perskaičiavimo koeficientai.

6. Priedai

1 priedas. Naudojimo mažinimo priemonės pagal kategoriją ir pakategorę (b punktas)

Be kita ko, buvo taikytos šios ekonominės priemonės:

- didesnės gamintojo atsakomybės įpareigojimai (21 šalis), daugiausia susiję su Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos privalomų nuostatų įgyvendinimu;
- žalieji viešieji pirkimai (14 šalių), susiję su privalomomis sistemomis, savanoriškomis sistemomis ir platesne nacionaline žaliųjų viešųjų pirkimų politika. Šalių ataskaitose ne visada buvo visiškai aišku, kokios konkrečios žaliųjų viešųjų pirkimų nuostatos buvo taikomos vienkartiniam plastikiniams GI ir MT gaminiams;
- priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti nuolaidas vartotojams, naudojančioms daugkartinio naudojimo alternatyvas (12 priemonių, taikomų GI, ir septynios priemonės, taikomos MT). Šios priemonės dažnai buvo taikomos savanoriškai, o kai kuriais atvejais – subnacionaliniu lygmeniu;
- mokesčiai, taikomi šios rūšies gaminius rinkai teikiančioms įmonėms (11 šalių), kurie paprastai buvo privalomi ir taikyti nacionaliniu lygmeniu;
- subsidijos ir (arba) sumažinti mokesčiai veiklos vykdytojams, naudojančioms daugkartinio naudojimo alternatyvas, (penkios šalys taikė šias priemones GI, o šešios šalys – MT).

Dažniausiai taikytos informuotumo didinimo priemonės buvo šios:

- kampanijos, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie vienkartinių plastikinių GI / MT gaminių neigiamą poveikį aplinkai (atitinkamai dvidešimt vienoje ir dvidešimtyje šalių);
- tvarių alternatyvų vienkartiniam plastikiniams MT gaminiams (pvz., daugkartinio naudojimo maisto taros) skatinimas (20 šalių naudojamos tvarios gėrimų indelių alternatyvos, o 18 šalių – tvarios maisto taros alternatyvos).

Dažniausiai taikytos tvarių alternatyvų skatinimo priemonės buvo šios:

- skatinimas naudotis nemokamais viešaisiais geriamojo vandens šaltiniais – atsinešti pakartotinai pripildomą indelį arba gerti vandenį tiesiai iš čiaupo (16 šalių);
- priemonės, kuriomis viešojo administravimo institucijose skatinama naudotis daugkartinėmis alternatyvomis vienkartiniam plastikiniams GI / MT gaminiams (16 šalių šios priemonės buvo skirtos GI, o 15 šalių – MT);
- verslo modelių, pagal kuriuos siūlomos daugkartinės alternatyvos vienkartiniam plastikiniams GI / MT, skatinimas (14 šalių šios priemonės buvo skirtos GI, o 13 šalių – MT);
- priemonės, kuriomis nustatomi įpareigojimai arba paskatos įmonėms: i) pardavimo galutiniam vartotojui vietoje teikti tvarius alternatyvius GI / MT (17 šalių šios priemonės buvo skirtos GI, o 16 šalių – MT) arba ii) užtikrinti, kad plataus masto viešuose renginiuose vartotojams būtų prieinamos daugkartinės alternatyvos vienkartiniam plastikiniams GI / MT (13 šalių).

Dėmesį atkreipusios kitų rūšių priemonės buvo šios:

- kiekybiniai vienkartinių plastikinių GI, pateiktų rinkai ir prieinamų vartotojams, dalies mažinimo tikslai (15 šalių šios priemonės buvo skirtos gėrimų indeliams, o 14 šalių – maisto tarai; žr. 1 langelį, kuriame pateikta apžvalga);
- apribojimai naudoti vienkartinius plastikinius gaminius patiekiant gėrimus ar maistą vartotojams (10 šalių šios priemonės buvo skirtos GI, o devyniose šalys – MT).

Kitos nurodytos priemonės, kurios nevysiškai atitiko nė vieną iš nurodytų kategorijų, buvo šios:

- vyriausybės finansinė parama technologijoms tobulinti ir su vienkartinųjų plastikinių gaminių, kuriems taikomi prekybos apribojimai, alternatyvomis susijusiems gebėjimams stiprinti;
- strateginio planavimo ir rekomendaciniai dokumentai;
- apskritojo stalo diskusijų rengimas.

Žr. toliau pateiktas lenteles, kuriose išsamiai apžvelgiamos taikomos priemonės pagal kategorijas ir pakategoros:

Gėrimų indeliai – taikomų priemonių skaičius	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	DE	GR	HU	IE	IS	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Bendras taikomų priemonių skaičius	Bendras priemonės taikančių šalių skaičius	
Kompetingųjų institucijų ir ekonomikos sektorių susitarimai pagal Direktyvos (ES) 2019/904 17 straipsnio 3 dalį	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7	6		
Susitarimai, kuriuose nustatytos [atitinkamų ekonomikos sektorių] ekonominės veiklos vykdytojų pareigos informuoti vartotojus apie VP GI alternatyvas arba pakartotinio naudojimo sistemas ir skatinti vartotojus jas naudoti	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3		
Susitarimai, kuriuose nustatyti kiekybiniai tikslai teikti rinkai daugkartinio naudojimo alternatyvas arba gaminius, kurių sudėtyje nėra plastiko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Susitarimai, kuriuose nustatyti kiekybiniai rinkai teikiamų VP GI kiekio mažinimo tikslai	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	3	3		
Kita – susitarimai, kuriuose nenustatytos [atitinkamų ekonomikos sektorių] ekonominės veiklos vykdytojų pareigos informuoti vartotojus apie VP GI alternatyvas arba pakartotinio naudojimo sistemas ir skatinti vartotojus jas naudoti																1												1	1			
Informuotumo didinimo priemonės [susijusios su VP GI]	3	5	1	2	2	2	2	2	5	1	1	0	1	3	3	3	3	3	2	3	0	1	1	1	2	1	0	2	56	26		
Kampanijos, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie neigiamą VP GI poveikį aplinkai dėl šukščiavimo ir kitokio netinkamo atliekų šalinimo, įgyvendinamos, be kita ko, vykstant aplinkos valymo nuo šiukšlių kampanijas	1	1	1	0	1	1	1	1	1	3	0	1	0	1	1	2	1	1	1	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	24	21	
Kita – susitarimai su [atitinkamų ekonomikos sektorių] ekonominės veiklos vykdytojais, kuriais siekiama informuoti apie vienkartinųjų plastikinių (VP) gaminių poveikį									1																				1	1		
Kita – informuotumo didinimo kampanijos																								0					0	0		
Kita – švietimo programa mokyklose																								1					1	1		
Tvarių alternatyvų VP GI (daugkartinių gėrimų indelių) skatinimas	1	4	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	22	19		
Su pakartotinio naudojimo sistemomis (pvz., sistemomis „atsinešk savo indelį“) susietų vietų skatinimas	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	8	8		
Ekonominės priemonės	5	2	1	2	0	2	4	3	3	5	3	3	1	3	4	4	5	2	2	1	3	1	3	3	1	3	3	4	79	28		
Užtarto sistemos	1	0	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	9
Su didesne gamintojo atsakomybe susijusios VP GI gamintojų pareigos	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	21	21	
Žaliasis viešasis pirkimas	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	0	0	1	2	2	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	16	14	
Priemonės, užtikrinančios nuolaidas vartotojams, perkantiems arba su savimi atsinešantiems daugkartinio naudojimo alternatyvas VP GI	1	0	0	0	0	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	12	12	
Mokesčiai ekonominės veiklos vykdytojams, kai jie teikia rinkai VP GI	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	2	12	11	
Kita																													1	1	0	
Kita – skelbimas, kuriuo kviečiama prisidėti prie savivaldybės iniciatyvų mažinti susidarancių atliekų kiekį																1													1	1	1	
Kita – vyriausybės finansinė parama technologijos keitimui ir pajėgumų didinimui, skirta vienkartinųjų plastikinių gaminių, kuriems taikomi prekybos apribojimai, alternatyvų diegimui ir pakaitalus gaminančioms įmonėms												1																	1	1	1	
Subsidijos ir sumažinti mokesčiai ekonominės veiklos vykdytojams, teikiantiems rinkai daugkartinio naudojimo alternatyvas VP GI	1	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	5		
Prekybos ir naudojimo apribojimai	0	4	0	2	0	0	0	1	0	3	2	0	0	1	0	4	2	0	1	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	30	14	
Kita – draudimas nemokamai teikti GI prekybos vietoje ir prikėjui matoma kaina														1															1	1	1	
Apribojimai, taikomi VP GI teikimui tam tikrose konkrečiose vietose (pvz., viešuosiuose papulimuose ar parkuose), arba tam tikrų ekonominės veiklos vykdytojų ar viešojo administravimo institucijų taikomi apribojimai	0	2	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	11	7
Apribojimai VP GI teikimui rinkai, taikomi siekiant užtikrinti, kad jie būtų pakaitali alternatyvomis, kurios yra daugkartinio naudojimo arba kurių sudėtyje nėra plastiko arba yra mažiau plastiko, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/904 4 straipsnio 1 dalies trečiojoje pastraipoje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	7	6	
Apribojimai, taikomi VP GI naudojimui teikiant vartotojams gėrimus	0	2	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	11	10	
Kita									1		1																		2	2	2	
Suomijos veiksnių dėl plastikų gairės. Mažinkime, atsisakykime, perdirbkime ir pakeiskime									1																				1	1	1	
Kita																													1	1	1	
Tvarių alternatyvų VP GI (įskaitant daugkartinius plastikinius GI) skatinimas	5	9	3	2	0	1	1	5	2	4	7	2	0	2	9	11	5	6	5	4	3	0	6	6	2	4	3	2	3	112	26	
Priemonės, pagal kurias sukurtamos sistemos „atsinešk savo“, sudarancios sąlygas vartotojams atsinešti savo indelius gėrimams	1	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	13	13	
Priemonės, pagal kurias nustatomos pareigos arba paskatos ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinti vartotojams daugkartinio naudojimo alternatyvas VP GI prieinamumą dideliuose viešuosiuose renginiuose	1	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	2	1	1	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	15	13		
Priemonės, pagal kurias nustatomos pareigos arba paskatos ekonominės veiklos vykdytojams pardavimo vietoje teikti galutiniam vartotojams tvarias alternatyvas VP GI	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	0	1	17	17	
Priemonės, pagal kurias skatinamos daugkartinio naudojimo alternatyvas VP GI viešojo administravimo institucijose	1	2	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3	0	1	1	0	1	0	2	1	0	1	1	0	0	19	15		
Kita																													1	1	1	
Kita – priemonės, kuriomis siekiama, kad ekonominės veiklos vykdytojai užtikrintų daugkartinio naudojimo alternatyvų VP GI prieinamumą vartotojams dideliuose viešuosiuose renginiuose, išskyrus pareigas ir paskatas																													1	1	1	
Kita – verslo modelių, pagal kuriuos teikiamos alternatyvos VP GI, išskyrus daugkartinio naudojimo alternatyvas, skatinimas																													1	1	1	
Kita – ekonominės veiklos vykdytojų prievolė įgyvendinti VP GI naudojimo mažinimo veiksmų planus									1																				1	1	1	
Kita – gairės dėl daugkartinio naudojimo alternatyvų VP GI dideliuose renginiuose																2													2	1	1	
Kita – priemonės, pagal kurias teikiamos didelių viešųjų renginių organizavimo gairės																1													1	1	1	
Verslo modelių, pagal kuriuos numatomos daugkartinio naudojimo alternatyvas VP GI, skatinimas	1	2	0	0	0	0	1	1	1	1	2	0	0	0	4	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	19	14
Nemokamų viešųjų geriamojo vandens šaltinių skatinimas, raginant žmones atsinešti savo pakartotinai pripildomus indelius arba gerti iš čiaupo	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16	
Kiekybiniai tikslai	2	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	19	15	
Rinkai teikiamų ir vartotojams teikiamų daugkartinio naudojimo alternatyvų VP GI dalies didinimo kiekybiniai tikslai	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	
Rinkai teikiamų ir vartotojams teikiamų VP GI dalies mažinimo kiekybiniai tikslai	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	14	14	

Maisto tara – taikomų priemonių skaičius	AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR	DE	GR	HU	IS	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL	NO	PL	PT	RO	SK	SL	ES	SE	Bendras taikomų priemonių skaičius	Bendras priemonės taikančių šalių skaičius		
Kompetentingų institucijų ir ekonomikos sektorių susitarimai pagal Direktyvos (ES) 2019/904 17 straipsnio 3 dalį	0	2	1	0	0	0	0	0	3	2	0	1	0	0	0	2	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	13	8		
Susitarimai, kuriuose nustatytas [atitinkamų ekonomikos sektorių] ekonominės veiklos vykdytojų pareigos informuoti vartotojus apie VP MT alternatyvas arba pakartotinio naudojimo sistemas ir skatinti vartotojus jas naudoti	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3		
Susitarimai, kuriuose nustatyti kiekybiniai tikslai teikti rinkai daugkartinio naudojimo alternatyvas arba gaminius, kurių sudėtyje nėra plastiko	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2		
Susitarimai, kuriuose nustatyti kiekybiniai rinkai teikiamų VP MT gaminių kieki mažinimo tikslai	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6	5		
Kita – susitarimai su [atitinkamų ekonomikos sektorių] ekonominės veiklos vykdytojais dėl informavimo apie vienkartinių plastikinių (VP) gaminių poveikį									1																				1	1			
Kita – pakuočių medžiagų ir plastiko kiekio mažinimas									1																				1	1			
Informuotumo didinimo kampanijos [skirtos VP MT]	3	4	1	2	0	2	1	2	2	5	1	1	0	1	0	2	2	3	3	3	2	3	0	1	1	2	1	1	0	2	53	25	
Kampanijos, kuriomis siekiama didinti informuotumą apie neigiamą VP MT poveikį aplinkai dėl šlūksnimo ir kitokio netinkamo atliekų šalinimo, įgyvendinamos, be kita ko, vykdančios aplinkos valymo nuo šlūksnių kampanijas	1	1	1	0	0	1	1	1	1	3	0	1	0	1	2	2	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	24	20	
Kita – informuotumo didinimo kampanijos																													0	0			
Kita – švietimo programa mokyklose																													1	1			
Tvarių alternatyvų VP MT (daugkartinio naudojimo maisto taros) skatinimas	1	2	0	1	0	1	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	18	17	
Su pakartotinio naudojimo sistemomis (pvz., sistemomis „atsinešk savo maisto tara“) susijusių vietų skatinimas	1	1	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	10	
Ekonominės priemonės	4	3	1	1	1	1	3	3	3	5	3	3	1	4	2	3	5	2	2	1	2	1	2	1	2	2	1	2	3	69	29		
Užtato sistemos	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	5	
Su didesne gamintojo atsakomybe susijusios VP MT gamintojų pareigos	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	1	1	21	21	
Žaliasis viešasis pirkimas	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	3	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	1	16	14
Priemonės, užtikrinančios nuolaidas vartotojams, perkantiems daugkartinio naudojimo alternatyvas VP MT	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	7	
Mokesčiai ekonominės veiklos vykdytojams, teikiantiems rinkai VP MT	0	0	0	0	0	1	0	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	1	11	11		
Kita – draudimas nemokamai teikti MT prekybos vietoje ir pirkėjui matoma kaina																1														1	1		
Kita – vyriausybės finansinė parama technologijos keitimui ir pajėgumų didinimui, skirta vienkartinių plastikinių gaminių, kuriems taikomi prekybos apribojimai, alternatyvų diegimui ir pakaitalus gaminančioms įmonėms																1														1	1		
Subsidijos ir sumažinti mokesčiai ekonominės veiklos vykdytojams, teikiantiems rinkai daugkartinio naudojimo alternatyvas VP MT	1	1	0	0	0	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7	6	
Prekybos ir naudojimo apribojimai	0	2	0	0	0	0	0	1	0	2	2	0	0	0	0	4	2	0	1	1	1	0	0	3	0	3	0	0	2	24	12		
Apribojimai, taikomi VP MT tiekimui tam tikrose konkrečiose vietose (pvz., viešuosiuose paplūdimiuose ar parkuose), arba tam tikrų ekonominės veiklos vykdytojų ar viešojo administravimo institucijų taikomi apribojimai	0	2	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	10	6	
Apribojimai VP MT teikimui rinkai, taikomi siekiant užtikrinti, kad jie būtų pakeisti alternatyvomis, kurios yra daugkartinio naudojimo arba kurių sudėtyje nėra plastiko arba yra mažiau plastiko, kaip nurodyta Direktyvos (ES) 2019/904 4 straipsnio 1 dalies trečiojoje pastraipoje	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	1	6	5	
Apribojimai, taikomi VP MT naudojimui teikiant vartotojams maistą	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	8	8		
Kita									1		1																			2	2		
Suomijos veiksmų dėl plastikų gairės. Mažinkime, atsakykime, perdirbkime ir pakeiskime									1																					1	1		
Kita																														1	1		
Tvarių alternatyvų VP MT (įskaitant daugkartinius plastikinius gaminius) skatinimas	6	8	3	1	0	2	0	4	2	3	7	1	0	1	5	9	6	6	5	3	3	0	4	3	2	2	3	1	4	94	25		
Priemonės, pagal kurias sukuriama sistemos „atsinešk savo“, sudarančios sąlygas vartotojams atsinešti savo maisto tara	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	13	13	
Priemonės, pagal kurias nustatomos pareigos arba paskatos ekonominės veiklos vykdytojams užtikrinti vartotojus daugkartinio naudojimo alternatyvų VP MT prieinamumą dideliuose viešuosiuose renginiuose	1	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	2	1	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	0	1	15	13		
Priemonės, pagal kurias nustatomos pareigos arba paskatos ekonominės veiklos vykdytojams pardavimo vietoje teikti galutiniams vartotojams tvarias alternatyvas VP MT	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	0	0	1	16	16		
Priemonės, pagal kurias skatinamos daugkartinio naudojimo alternatyvas VP MT viešojo administravimo institucijose	1	2	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	3	1	1	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	17	14		
Kita – ekonominės veiklos vykdytojų prievolė įgyvendinti VP MT naudojimo mažinimo veiksmų planus									1																					1	1		
Kita – gairės dėl daugkartinio naudojimo alternatyvų VP MT dideliuose renginiuose																1														1	1		
Kita – priemonės, kuriomis siekiama, kad ekonominės veiklos vykdytojai užtikrintų daugkartinio naudojimo alternatyvų VP MT prieinamumą vartotojams dideliuose viešuosiuose renginiuose, išskyrus pareigas ir paskatas																														1	1		
Kita – priemonės, pagal kurias teikiama didelių viešųjų renginių organizavimo gairės																1														1	1		
Versto modelių, pagal kuriuos numatomos daugkartinio naudojimo alternatyvas VP MT, skatinimas	1	2	0	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0	0	1	0	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	1	14	11		
Versto modelių, pagal kuriuos teikiama daugkartinio naudojimo alternatyvas VP MT, pvz., užtato sistemos, skatinimas	1	2	0	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	0	1	14	13		
Nemokamų viešųjų geriamojo vandens šaltinių skatinimas, raginant žmones atsinešti savo pakartotinai pripildomus indetus arba gerti iš čiaupo	0	1	0	0	0	0	0	1	0	2	1	1	0	1	2	4	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	0	1	0	22	16		
Kita																														1	1		
Kiekybiniai tikslai	2	0	0	0	0	1	1	0	0	2	0	1	0	0	2	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	2	18	14		
Rinkai teikiamų ir vartotojams teikiamų daugkartinio naudojimo alternatyvų VP MT dalies didinimo kiekybiniai tikslai	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	5	5	
Rinkai teikiamų ir vartotojams teikiamų VP MT gaminių dalies mažinimo kiekybiniai tikslai	1	0	0	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	13	13		

2 priedas. Priemonės, kuriomis nustatomi kiekybiniai vienkartinių plastikinių GI ir MT (b punktas) naudojimo mažinimo tikslai

Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvoje nėra kiekybinių tikslų mažinti vienkartinių plastikinių (VP) GI ir MT naudojimą, tačiau joje šalys raginamos 2022–2026 m. „smarkiai ir tvariai [sumažinti]“ šių kategorijų gaminių naudojimą.

Remiantis šiais metais pateiktais duomenimis, 15 šalių jau nustatė kiekybinius rinkai pateiktų vienkartinių plastikinių GI kiekio mažinimo tikslus, o 14 šalių jau nustatė kiekybinius rinkai pateiktų vienkartinių plastikinių MT gaminių kiekio mažinimo tikslus (Latvijos tikslai apima tik GI). Toliau pateiktoje lentelėje apžvelgiami šalių ataskaitų dokumentuose nurodyti kiekybiniai tikslai ir politikos gairės, kurie kai kuriais atvejais yra neišsamūs. Taip yra todėl, kad laukeliai, kuriuose aprašomos priemonės (pvz., priemonės aprašymas, politikos nuorodos URL, įsigaliojimo metai, geografinis lygmuo ir t. t.), buvo neprivalomi pagal ataskaitų teikimo formatą, todėl juos pildė ne visos šalys.

Šalis	Tikslas	Internetinė nuoroda (URL)
Austrija	Rinkai pateiktų vienkartinių plastikinių pakuočių kiekio sumažinimas 20 proc. 2025 m., palyginti su 2018 m.	https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=20002086 .
Čekija	Mažesnis skaičius 2026 m.	Nacionaliniai atliekų tvarkymo planai
Danija	50 proc. sumažinimas iki 2026 m.	https://mim.dk/media/ouwjnpp5/aftaletekst-foelgning-paa-aftale-om-klimaplan-for-engroen-affaldssektor.pdf .
Prancūzija	15 proc. sumažinimas 2022 m. sausio 1 d. ir 8 proc. sumažinimas 2024 m. sausio 1 d.	https://www.legifrance.gouv.fr/jorf/id/JORFTEXT000044205692 .
Graikija	30 proc. sumažinimas 2024 m., palyginti su 2022 m., ir 60 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m.	Istatymas Nr. 4736/2020:
Airija	–	Žiedinės ekonomikos strategija, kurią reikalaujama parengti pagal žiedinės ekonomikos aktą; žiedinės ekonomikos strategijoje turi būti nustatyti pakartotinio naudojimo tikslai įvairiems sektoriams, įskaitant pakuočių sektorį. Strategija šiuo metu atnaujinama.
Italija	–	<i>Aggiornamento 2021–2026 del Piano regionale di Gestione dei Rifiuti e delle Bonifiche, 2015</i>
Latvija	–	Istatymas dėl produktų, kurių sudėtyje yra plastiko, naudojimo mažinimo, https://likumi.lv/ta/en/en/id/323733-law-on-the-reduction-of-consumption-of-products-containing-plastic .
Nyderlandai	Bent 40 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m.	https://open.overheid.nl/documenten/ronl-9b1cda6564e27b4ef7267c9a13aff00e46cba6e1/pdf .
Norvegija	50 proc. sumažinimas iki 2026 m.	Nacionalinis GI ir MT naudojimo mažinimo tikslas. Žr. šio susitarimo 4 punktą: https://www.regjeringen.no/contentassets/e83f4f1084b740c48bcbe79d8c6de05a/2024-04-02-signert-plastpartnerskap-med-vedlegg.pdf .
Portugalija ¹⁴	80 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m.; 90 proc. sumažinimas 2030 m., palyginti su 2022 m.	Nacionaliniai šių vienkartinių gaminių naudojimo mažinimo tikslai: gėrimų indelių ir maisto taros, kuriuose laikomi gėrimai ir maistas skirti iš karto suvartoti, https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/78-2021-171871496 Dekreto–įstatymo Nr. 78/2021 5 straipsnis (dabartinė redakcija)
Rumunija	5 proc. sumažinimas 2023 m., 10 proc. sumažinimas 2024 m., 15 proc. sumažinimas 2025 m. ir 20 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m. baziniu lygiu	Vyriausybės potvarkis Nr. 6/2021 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo: https://www.mmediu.ro/articol/ordonanta-6-2021-privind-reducerea-impactului-anumitor-produse-din-plastic-asupra-mediului/3122 ; https://www.afm.ro/legislatie_declaratii_produse_plastic_unica_folosinta.php .

¹⁴ Pagal gaminyje esančio plastiko masę.

Slovėnija	20 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m.	Dekretas dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo (OL 132/22 ir 49/24, 4 straipsnio 1 dalis).
Ispanija	50 proc. sumažinimas pagal svorį 2026 m., palyginti su 2022 m.; 70 proc. sumažinimas pagal svorį 2030 m., palyginti su 2022 m.	5 straipsnis, https://www.boe.es/eli/es/l/2022/04/08/7/con .
Švedija	50 proc. sumažinimas 2026 m., palyginti su 2022 m.	–

Kitų metų ataskaitos suteiks informacijos abiem šiais klausimais: i) pažanga, kurią šalys daro siekdamas šių kiekybinių tikslų, ir ii) visa apimantis Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvos tikslas smarkiai ir tvariai sumažinti naudojimą. Kai kurias problemas jau galima numatyti, pavyzdžiui: i) tai, kad kai kurios šalys, kurioms nustatyti pastarųjų metų tikslai, nepateikė duomenų apie rinkai pateiktus kiekius (Prancūzija ir Slovėnija); ii) tai, kad kai kurios šalys, paskelbusios didelius užmojus, nenurodė, kad taiko ypač platus užmojo priemones (Danija, Nyderlandai, Norvegija ir Portugalija) arba iii) tai, kad kai kurios šalys ataskaitiniais metais laikė kitus metus, o ne Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvoje nurodytus ataskaitinius metus (2022 m.) (Austrija, Prancūzija).

3 priedas. Atskiro vienkartinųjų plastikinių butelių surinkimo lygis (c punktas) ir taikomos užstato sistemos

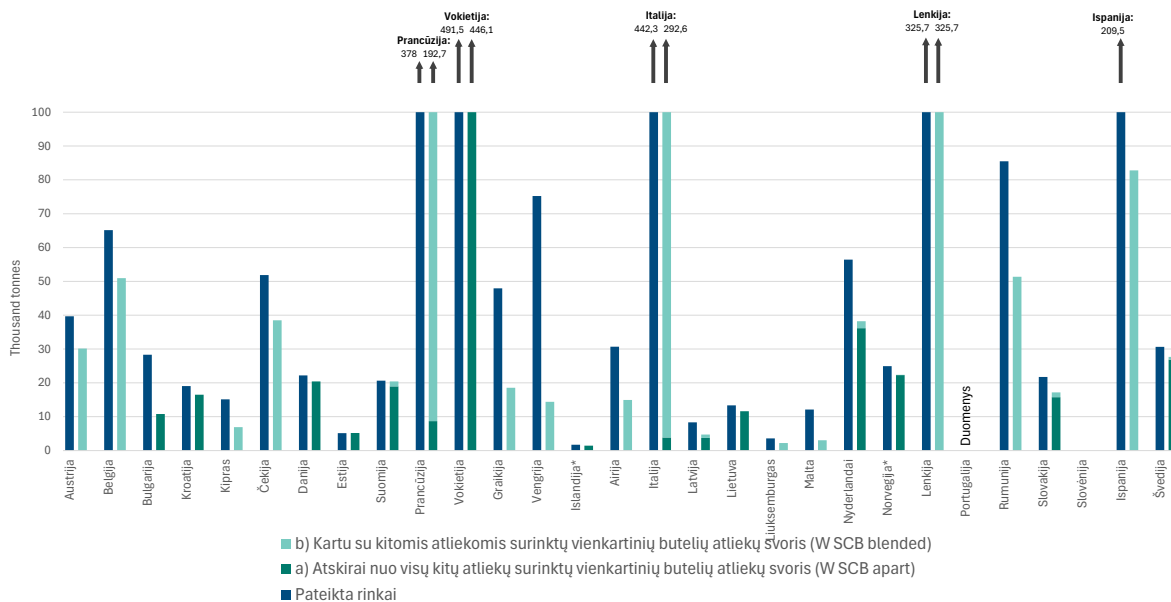
Šalis	Atskiras vienkartinųjų plastikinių butelių surinkimas	Užstato sistemos duomenų, kaip atskiro vienkartinųjų plastikinių butelių surinkimo duomenų šaltinio, naudojimas (kaip nurodyta pagal Vienkartinųjų plastikinių gaminių direktyvą teikiamų ataskaitų kokybės patikros ataskaitoje)	Plastikinių gėrimų butelių užstato sistemos buvimas (EAA, 2025 m. ir EAA, 2024 m.)
Estija	100,66	US	US įdiegta
Lenkija	100,00	Ne	US bus įdiegta 2025 m.
Suomija	98,83	US	US įdiegta
Vokietija	97,11	US	US įdiegta
Danija	91,94	Nenurodyta	US įdiegta
Švedija	90,33	US	US įdiegta
Norvegija*	89,74	US	US įdiegta
Lietuva	86,94	Nenurodyta	US įdiegta
Kroatija	86,62	Nenurodyta	US įdiegta
Islandija*	84,31	US	US įdiegta
Slovakija	78,98	US	US įdiegta
Belgija	78,21	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	Ne
Austrija	75,98	Nenurodyta	US turi būti įdiegta 2025 m.
Čekija	74,20	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	US turi būti įdiegta 2026 m.
Nyderlandai	67,73	US	US įdiegta
Italija	67,03	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	Ne
Liuksemburgas	61,63	Nenurodyta	Ne
Rumunija	60,07	Duomenų nėra	Ne
Latvija	56,84	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	2023 m. US išplėsta
Prancūzija	53,28	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	US įdiegimo klausimas svarstomas
Airija	48,66	US nėra	US įdiegta 2024 m.
Kipras	45,62	Ne (didesnės gamintojo atsakomybės sistema)	US diegiama
Portugalija	43,12	Nenurodyta	US įdiegta 2024 m.
Ispanija	39,52	Ne	Ne
Graikija	38,68	Ne	US planuojama įdiegti, tačiau diegimas atidėtas iki 2025 m.
Bulgarija	38,21	Nenurodyta	Ne
Malta	24,96	Ne	US planuojama įdiegti
Vengrija	19,17	Ne	US pradėjo veikti 2024 m.
Slovėnija	–	Nenurodyta	Ne

Pastabos. US = užstato sistema. Šalys suskirstytos pagal jų atskiro vienkartinųjų plastikinių butelių surinkimo vertes, remiantis pateiktomis duomenimis. Šalys, pasiekusios 2025 m. atskiro surinkimo tikslą, paryškintos pusjuodžiu šriftu.

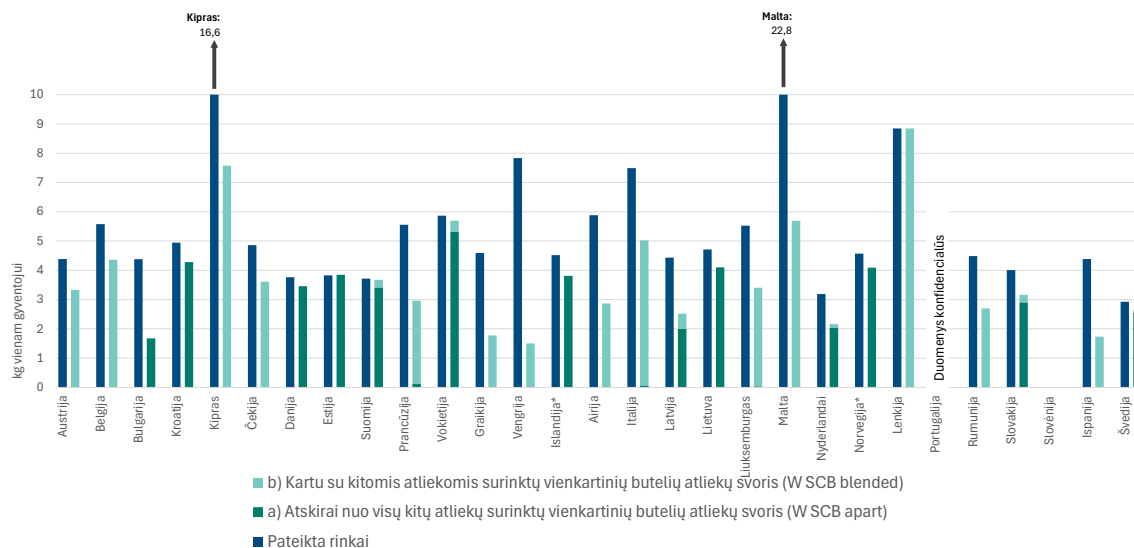
Šaltinis: savarankiškai parengta remiantis pateiktomis vertėmis ir [EAA \(2025 m.\)](#) vertinimu bei informacijos suvestine „Šalių profiliai, susiję su atliekų tvarkymu“, skirtais ES valstybėms narėms, taip pat [EAA \(2024 m.\)](#) vertinimu, skirtu EEE narėms esančioms ELPA valstybėms.

4 priedas. Rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai, absoliučiosios kiekio vertės ir kiekio vertės vienam gyventojui (c punktas)

11 diagrama. Rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai, absoliučiosios kiekio vertės pagal šalis

12 diagrama. Rinkai pateikti ir atskirai surinkti vienkartiniai plastikiniai gėrimų buteliai, kiekio vertės vienam gyventojui pagal šalis

Pastaba. Vertės vienam gyventojui pagal šalis apskaičiuotos nurodytas sumas padalijus iš šalies gyventojų skaičiaus (2022 m. vidutinis šalies gyventojų skaičius, [Eurostatas \(2024a\)](#)).

5 priedas. Pateikti duomenys, suskirstyti pagal žvejybos įrankių medžiagas ir rūšį (d punktas)

Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2021/958 nustatytas duomenų teikimo formatas suteikia šalims galimybę teikti duomenis, suskirstytus pagal žvejybos įrankių medžiagas ir rūšį. Viena šalis (Prancūzija) pateikė išsamius duomenis, o penkios kitos šalys pateikė tam tikrus iš dalies suskirstytus duomenis, ypač susijusius su rinkai pateiktais kiekiais ir plastiko kiekiu. Nurodytos vertės pateiktos tolesnėse lentelėse.

Rinkai pateikti žvejybos įrankiai

			PLASTIKAS (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)				
Šalis	Metai		Iš viso plastikų žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosiose dalyse (tonos) (A + B + C + F)	Tinklo sekcijos, pagamintos iš storų siūlų (1) (Skersmuo > 1 mm) (A)	Tinklo sekcijos, pagamintos iš plonų siūlų (1) (Skersmuo ≤ 1 mm) (B)	Kiti plastikiniai žvejybos įrankiai arba jų dalys (C)	Plūdurai, plūdės, lynai (F)
Kroatija	2022	Iš viso plastikų	353,10	219,00		126,75	7,35
Kroatija	2022	Polipropilenas					
Kroatija	2022	Polietilenas					
Kroatija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Kroatija	2022	Nailonas					
Kroatija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Kroatija	2022	Polimerų derinys					
Kipras	2022	Iš viso plastikų	0,74	0,44	0,00	0,20	0,10
Kipras	2022	Polipropilenas		0,10			
Kipras	2022	Polietilenas		0,14			
Kipras	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Kipras	2022	Nailonas		0,20		0,20	0,10
Kipras	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)		0,00			
Kipras	2022	Polimerų derinys					
Prancūzija	2022	Iš viso plastikų	3554,94	368,66	694,94	1743,22	748,12
Prancūzija	2022	Polipropilenas		0,00	0,00	25,58	28,26
Prancūzija	2022	Polietilenas		31,00	1,29	1590,15	97,10
Prancūzija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)		257,50	0,00	4,20	29,13
Prancūzija	2022	Nailonas		70,80	667,32	0,36	100,44
Prancūzija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)		1,53	0,00	48,53	162,81
Prancūzija	2022	Polimerų derinys		7,83	26,33	74,40	330,38
Graikija	2022	Iš viso plastikų	1050,00	1050,00	0,00	0,00	0,00
Graikija	2022	Polipropilenas		20,00			
Graikija	2022	Polietilenas		130,00			
Graikija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)		200,00			
Graikija	2022	Nailonas		700,00			
Graikija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Graikija	2022	Polimerų derinys					
Islandija	2022	Iš viso plastikų	1464,22				
Islandija	2022	Polipropilenas					
Islandija	2022	Polietilenas					
Islandija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Islandija	2022	Nailonas					
Islandija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Islandija	2022	Polimerų derinys					
Portugalija	2022	Iš viso plastikų	3074,50	3074,50	0,00	0,00	0,00
Portugalija	2022	Polipropilenas					
Portugalija	2022	Polietilenas					
Portugalija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Portugalija	2022	Nailonas					
Portugalija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Portugalija	2022	Polimerų derinys		3074,50			
Rumunija	2022	Iš viso plastikų	0,86	0,00	0,00	0,86	0,00
Rumunija	2022	Polipropilenas					
Rumunija	2022	Polietilenas					
Rumunija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Rumunija	2022	Nailonas				0,58	
Rumunija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)				0,28	
Rumunija	2022	Polimerų derinys					

			METALAI (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)			
Šalis	Metai		Iš viso metalų žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosiose dalyse (tonos) (G+I+J)	Neplastikinės žvejybos įrankių dalys (2) (I)	Plūdurai, plūdės, lynai (J)	
Kroatija	2022	Iš viso metalų	122,38	122,38		
Kroatija	2022	Plienas				
Kroatija	2022	Aliuminis				
Kroatija	2022	Švinas				
Kroatija	2022	Kitas metalas arba metalų derinys				
Kipras	2022	Iš viso metalų	0,20	0,20	0,00	
Kipras	2022	Plienas				
Kipras	2022	Aliuminis				
Kipras	2022	Švinas				
Kipras	2022	Kitas metalas arba metalų derinys				
Prancūzija	2022	Iš viso metalų	620,27	0,00	620,27	
Prancūzija	2022	Plienas			272,57	
Prancūzija	2022	Aliuminis			0,24	
Prancūzija	2022	Švinas			346,66	
Prancūzija	2022	Kitas metalas arba metalų derinys			0,80	
Rumunija	2022	Iš viso metalų	0,49	0,49	0,00	
Rumunija	2022	Plienas				
Rumunija	2022	Aliuminis		0,04		
Rumunija	2022	Švinas		0,45		
Rumunija	2022	Kitas metalas arba metalų derinys				

			GUMA (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)			
Šalis	Metai		Iš viso gumos žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosiose dalyse (tonos) (H=K+L)	Neplastikinės žvejybos įrankių dalys (2) (K)	Plūdurai, plūdės, lynai (L)	
Kroatija	2022	Iš viso gumos	114,47	114,47		
Prancūzija	2022	Iš viso gumos	141,24		141,24	
Rumunija	2022	Iš viso gumos	0,55	0,55	0,00	

Surinktos žvejybos įrankių atliekos

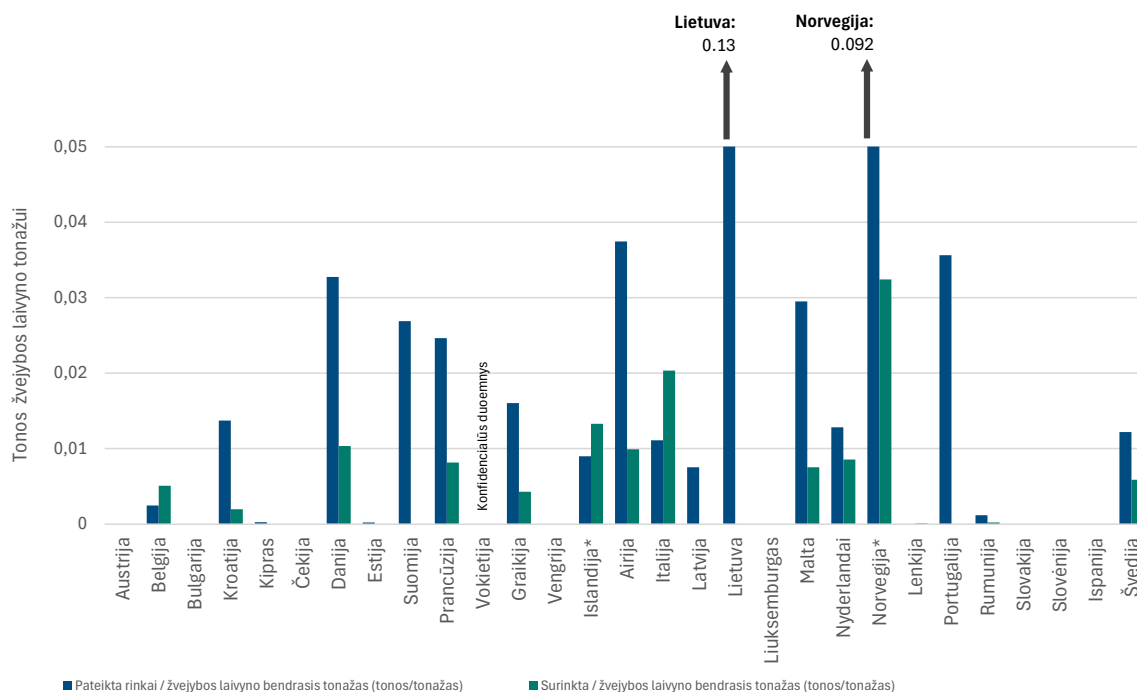
		PLASTIKAS (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)					
Šalis	Metas	Iš viso plastikų žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosios dalys (tonos) (A + B + C + F)	Tinkto sekcijos, pagamintos iš storų siūlų (1) (Skersmuo > 1 mm)	Tinkto sekcijos, pagamintos iš plonų siūlų (1) (Skersmuo ≤ 1 mm) (B)	Kiti plastikiniai žvejybos įrankiai arba jų dalys (C)	Pliūdurai, plūdės, lynai (F)	
Prancūzija	2022	Iš viso plastikų	1225,00	400,00	625,00	0,00	200,00
Prancūzija	2022	Polipropilenas		0,00	0,00	0,00	7,55
Prancūzija	2022	Polietilenas		33,64	1,16	0,00	25,96
Prancūzija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)		279,39	0,00	0,00	7,79
Prancūzija	2022	Nailonas		76,82	600,16	0,00	26,85
Prancūzija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)		1,65	0,00	0,00	43,53
Prancūzija	2022	Polimerų derinys		8,50	23,68	0,00	88,32
Ispanija	2022	Iš viso plastikų	1195,00				
Ispanija	2022	Polipropilenas					
Ispanija	2022	Polietilenas					
Ispanija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Ispanija	2022	Nailonas					
Ispanija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Ispanija	2022	Polimerų derinys					
Lenkija	2022	Iš viso plastikų	2,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Lenkija	2022	Polipropilenas					
Lenkija	2022	Polietilenas					
Lenkija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Lenkija	2022	Nailonas					
Lenkija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)					
Lenkija	2022	Polimerų derinys					
Rumunija	2022	Iš viso plastikų	0,35	0,00	0,00	0,35	0,00
Rumunija	2022	Polipropilenas					
Rumunija	2022	Polietilenas					
Rumunija	2022	Didelės molekulinės masės polietilenas (HMPE)					
Rumunija	2022	Nailonas				0,20	0,00
Rumunija	2022	Kita (PET, PVC, HDPE, EVA, kt.)				0,15	
Rumunija	2022	Polimerų derinys					

		METALAI (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)			
Šalis	Metas	Iš viso metalų žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosios dalys (tonos) (G+H)	Neplastikinės žvejybos įrankių dalys (2) (I)	Pliūdurai, plūdės, lynai (II)	
Prancūzija	2022	Iš viso metalų	165,82	0,00	165,82
Prancūzija	2022	Plienas		0,00	72,87
Prancūzija	2022	Aluminis		0,00	0,06
Prancūzija	2022	Švinas		0,00	92,67
Prancūzija	2022	Kitas metalas arba metalų derinys		0,00	0,21
Ispanija	2022	Iš viso metalų	0,30		
Ispanija	2022	Plienas			
Ispanija	2022	Aluminis			
Ispanija	2022	Švinas			
Ispanija	2022	Kitas metalas arba metalų derinys			

		GUMA (ŽVEJYBOS ĮRANKIUOSE, KURIŲ SUDĖTYJE YRA PLASTIKO)			
Šalis	Metas	Iš viso gumos žvejybos įrankiuose, kurių sudėtyje yra plastiko, ir jų sudedamosios dalys (tonos) (H+K+L)	Neplastikinės žvejybos įrankių dalys (2)	Pliūdurai, plūdės, lynai	
Prancūzija	2022	Iš viso gumos	37,76	0,00	37,76
Ispanija	2022	Iš viso gumos	356,82		

6 priedas. Rinkai pateikti žvejybos įrankiai ir surinktos žvejybos įrankių atliekos (d punktas), kiekio vertės, palyginti su žvejybos laivyno tonažu, pagal šalis

13 diagrama. Pagal d punktą nurodyti rinkai pateiktų žvejybos įrankių ir surinktų žvejybos įrankių atliekų kiekiai, vertės, palyginti su žvejybos laivyno tonažu, pagal šalis

Pastaba. Diagramoje pateikti duomenys yra kiekvienos šalies rinkai pateiktų arba surinktų kiekių ir kiekvienos šalies žvejybos laivyno tonažo 2022 m., t. y. bendro jų žvejybos laivyno dydžio, paimto iš [Eurostato \(2024b\)](#), santykis.

7 priedas. Už ataskaitų teikimą pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą ir ataskaitų teikimo datas atsakingos institucijos

Šalis	Atsakinga institucija	Ataskaitų pateikimo data
Austrija	Federalinė klimato politikos ministerija	2024 m. liepos 15 d.
Belgija	Federalinė viešojo sveikatos, maisto grandinės saugos ir aplinkos tarnyba (Aplinka – Produktų politika) OVAM (Flandrijos atliekų tvarkymo viešojo įmonė (Flandrijos regionas)) – parama	2024 m. liepos 3 d.
Bulgarija	Bulgarijos aplinkos ir vandens telkinių apsaugos ministerija	2024 m. rugpjūčio 28 d. (kokybės užtikrinimo procesas nebaigtas)
Kroatija	Ekonomikos ir darnaus vystymosi ministerija, Aplinkos ir gamtos institutas	2024 m. birželio 25 d.
Kipras	Žemės ūkio, kaimo plėtros ir aplinkos ministerijos Aplinkos departamentas	2024 m. rugsėjo 30 d.
Čekija	Aplinkos ministerija	2024 m. rugsėjo 11 d.
Danija	Aplinkos apsaugos agentūra	2024 m. birželio 28 d.
Estija	Aplinkos agentūra	2024 m. birželio 28 d.
Suomija	Pirkanmos ekonominės plėtros, transporto ir aplinkos centras	2024 m. birželio 27 d.
Prancūzija	Ekologinės pertvarkos ir teritorinės sanglaudos ministerija Aplinkos agentūra (vok. <i>Umweltbundesamt, UBA</i>)	2024 m. birželio 28 d.
Vokietija	Vokietijos federalinė statistikos tarnyba (vok. <i>Statistisches Bundesamt, Destatis</i>) – parama	2024 m. birželio 28 d.
Graikija	Aplinkos ir energetikos ministerija, Atliekų tvarkymo koordinavimo generalinis sekretoriatas, Atliekų tvarkymo direktorato Atliekų tvarkymo registro, licencijavimo ir statistikos departamentas Graikijos perdirbimo agentūra – parama	2024 m. spalio 1 d.
Vengrija	Energetikos ministerija	2024 m. birželio 28 d.
Islandija*	Islandijos perdirbimo fondas Aplinkos agentūra – parama	2024 m. birželio 28 d.
Airija	Aplinkos apsaugos agentūra	2024 m. birželio 28 d.
Italija	Aplinkos apsaugos ir mokslinių tyrimų institutas (ISPRA)	2024 m. birželio 28 d.
Latvija	Aplinkos apsaugos ir regioninės plėtros ministerija	2024 m. birželio 28 d.
Lietuva	Aplinkos apsaugos agentūra, Atliekų tvarkymo licencijavimo skyrius	2024 m. birželio 30 d.
Liuksemburgas	Aplinkos agentūra	2024 m. birželio 27 d.
Malta	Aplinkos ir išteklių institucija	2024 m. spalio 28 d.

Nyderlandai	Viešųjų darbų ir vandentvarkos generalinė direkcija	2024 m. birželio 28 d.
Norvegija*	Norvegijos aplinkos agentūra	2024 m. birželio 25 d.
Lenkija	Klimato ir aplinkos ministerija, Atliekų tvarkymo departamentas	2024 m. liepos 25 d.
Portugalija	Aplinkos agentūra	2024 m. birželio 28 d.
Rumunija	Aplinkos, vandens telkinių ir miškų ministerija Ekonomikos, verslumo ir turizmo ministerija Nacionalinė žuvininkystės ir akvakultūros agentūra – ataskaitų teikimas pagal d punktą (žvejybos įrankiai)	2024 m. birželio 28 d.
Slovakija	Aplinkos agentūra	2024 m. spalio 10 d.
Slovėnija	Aplinkos agentūra (ARSO)	2024 m. rugpjūčio 14 d.
Ispanija	Ekologinės pertvarkos ir demografinių iššūkių ministerija	2024 m. lapkričio 21 d.
Švedija	Švedijos aplinkos apsaugos agentūra	2024 m. birželio 27 d.

* EEE narėmis esančios ELPA valstybės.

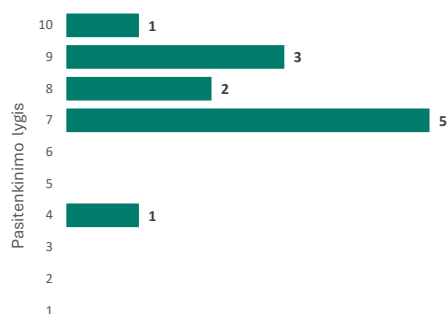
8 priedas. Atlikto duomenis teikiančių šalių tyrimo rezultatų santrauka

Apžvalga

Atliekant tyrimą gauti 12 šalių atsiliepimai apie jų patirtį, susijusią su ataskaitų pagal Vienkartinių plastikinių gaminių direktyvą teikimo procesu 2024 m., ir jų nuomones dėl kito ataskaitų teikimo etapo. Ataskaitos rengėjai įvertino šalių pasitenkinimą procesu, pasidalijo informacija apie problemas, su kuriomis jie susidūrė, ir pateikė pasiūlymų, kaip patobulinti procesą. Toliau pateikiamos pagrindinės išvados.

Pasitenkinimas ataskaitų teikimo procesu

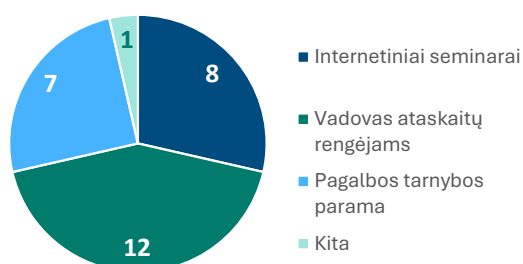
Pasitenkinimo balai svyravo nuo 4 iki 10, o daugumos – nuo 7 iki 9. Vidutinis pasitenkinimo balas buvo maždaug 7,7, o tai rodo, kad atsiliepimai apskritai yra teigiami, nors gali būti dar geresni.

Naudingiausi paramos elementai

Ataskaitos rengėjų nuomone, naudingiausi yra šie paramos elementai:

- **vadovas ataskaitos rengėjams**, dažnai minimas kaip labai svarbus orientavimo šaltinis;
- **parama, kurią teikia pagalbos tarnyba**, geriama dėl jos operatyvumo;
- **internetiniai seminarai**, vertinami už tai, kad per juos išaiškinami sudėtingi reikalavimai ir dalijamasi geriausios praktikos pavyzdžiais.

Pagrindinės problemos, su kuriomis susiduriama

Šalys atkreipė dėmesį į keletą problemų:

- **duomenų rinkimo problemos**. Daugeliui šalių buvo sunku surinkti išsamius ir tikslius duomenis;
- **sudėtingi ataskaitų teikimo formatai**. Kelių šalių nuomone, „Excel“ ataskaitų teikimo formatas yra sudėtingas;

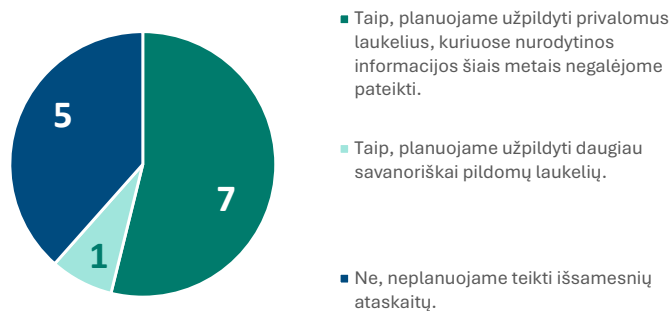
- **laiko apribojimai.** Buvo vėluojama paskelbti įgyvendinimo aktus, kurie buvo labai svarbūs renkant duomenis, ir dėl to buvo vėluojama parengti nacionalinės teisės aktus, kurie leistų rinkti specialius duomenis.

Tobulinimo pasiūlymai

Ataskaitų rengėjai pasiūlė keletą patobulinimų, pavyzdžiui: i) supaprastinti ataskaitų šablonus ir suderinti juos su praktinėmis duomenų rinkimo galimybėmis; ii) įdiegti modulinės formos, kurios priklausomai nuo pradinių įvesties duomenų išsiplečia, ir taip sumažinti sudėtingumą; ir iii) pateikti papildomų gairių ir pavyzdžių, galbūt pakeičiant internetinius seminarus išsamesniais vadovais, skirtais negalintiems dalyvauti asmenims.

Ateities planai

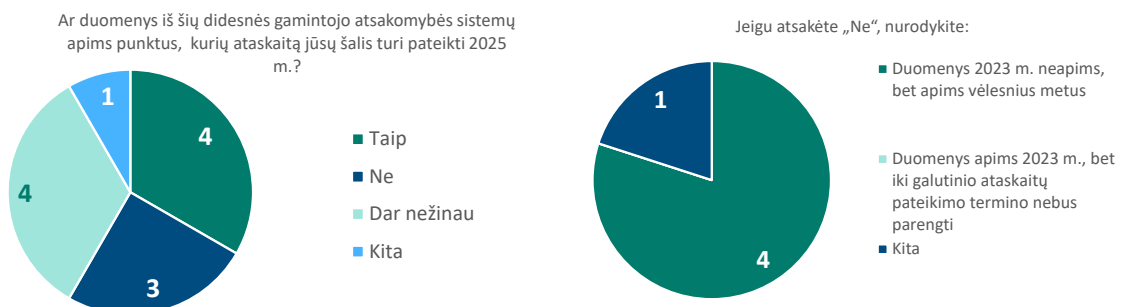
Dauguma šalių nurodė planuojančios užpildyti privalomus ir savanoriškai pildomus laukelius, kurių šiais metais nepildė.

Susidomėjimas 2025 m. internetiniu seminaru, kuriame bus apžvelgti šių pirmųjų metų ataskaitų rezultatai ir aptarti patobulinimai, buvo didelis – daugiau kaip pusė šalių išreiškė pritarimą.

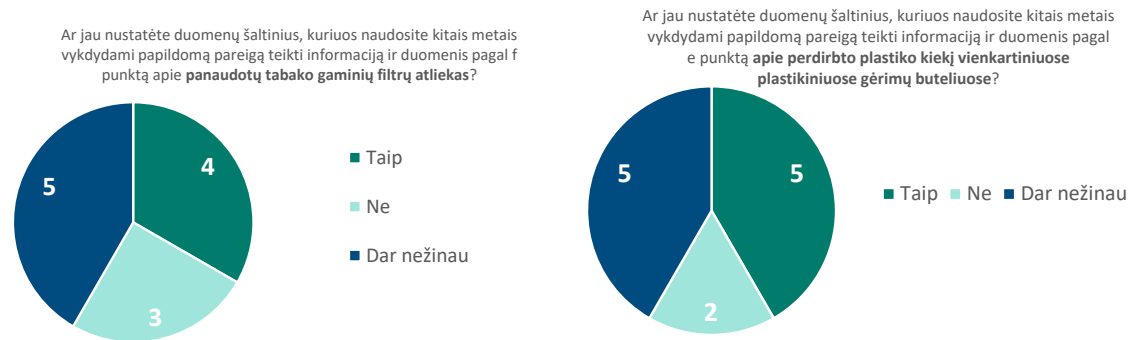
Duomenys, susiję su ataskaitų teikimu pagal a, b, c ir d punktus 2025 m., ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemos parengtis

Nustatyti kitais metais teiktinų ataskaitų duomenų šaltiniai apima nacionalinius norminius aktus, gamintojų ataskaitas ir didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, nors kai kurie duomenų šaltiniai tebėra neišsamūs. Kelios šalys atkreipė dėmesį į vėlavimus diegiant didesnės gamintojo atsakomybės sistemas, kurie turi įtakos duomenų prieinamumui kitais metais teikiant duomenis ir informaciją apie vienkartinis plastikinius gaminius.

Duomenys, susiję su dviem papildomomis pareigomis teikti ataskaitas 2025 m.

Iš atsakymų į klausimą apie tai, ar yra nustatyti duomenų šaltiniai, susiję su dviem papildomomis pareigomis teikti ataskaitas kitais metais (tabako gaminių filtrai ir perdirbtųjų medžiagų dalis vienkartinuose plastikiniuose gėrimų buteliuose), matyti, kad pasirengimo lygis yra nevienodas, o ataskaitos rengėjams kyla tam tikrų neaiškumų.

Išvada

Nors pasitenkinimo ataskaitų teikimo procesu rodiklis iš esmės buvo teigiamas, yra aiškių galimybių supaprastinti duomenų rinkimą ir ataskaitų teikimo formatus. Tinkamesnės gairės ir supaprastintos formos yra svarbios rekomendacijos, kaip patobulinti kito ataskaitų teikimo ciklo procesą.

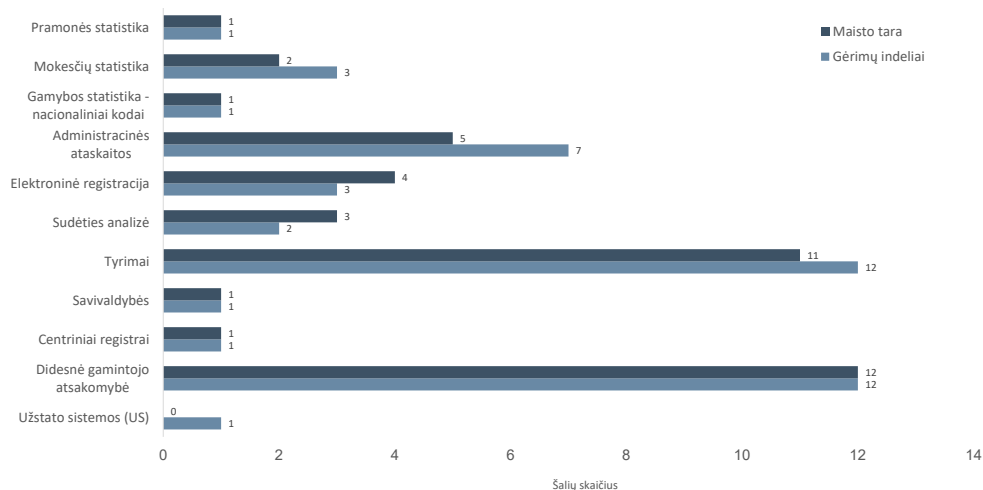
9 priedas. Duomenų šaltiniai ir metodikos

Komisijos gairėse dėl vienkartinų plastikinių gaminių pagal Vienkartinų plastikinių gaminių direktyvą (2021/C 216/01) pateikiami paaiškinimai dėl gaminių, kuriems taikoma Vienkartinų plastikinių gaminių direktyva, įskaitant gaminius, kuriems taikomos pareigos teikti ataskaitas. Gairėse, be kitų aspektų, paaiškinama, kas gali būti laikoma vienkartinu naudojimu ir kas pagal Vienkartinų plastikinių gaminių direktyvą laikoma plastikiu. Gairėse taip pat pateikiamos specifikacijos, kurios leistų geriau identifikuoti gaminius ir jų kamštelius, dangčius ar dangtelius. Išsamesnė informacija apie žvejybos įrankius, kuria grindžiami skelbiami duomenys, pateikta 2020 m. [tyrime, kuriuo siekiama padėti įgyvendinti Vienkartinų plastikinių gaminių ir Uosto priėmimo įrenginių direktyvose nustatytas pareigas](#) ir kuriame pateikiama informacija apie teiktinų duomenų aprėptį, galimus duomenų šaltinius, žvejybos įrankių rūšis ir kt.

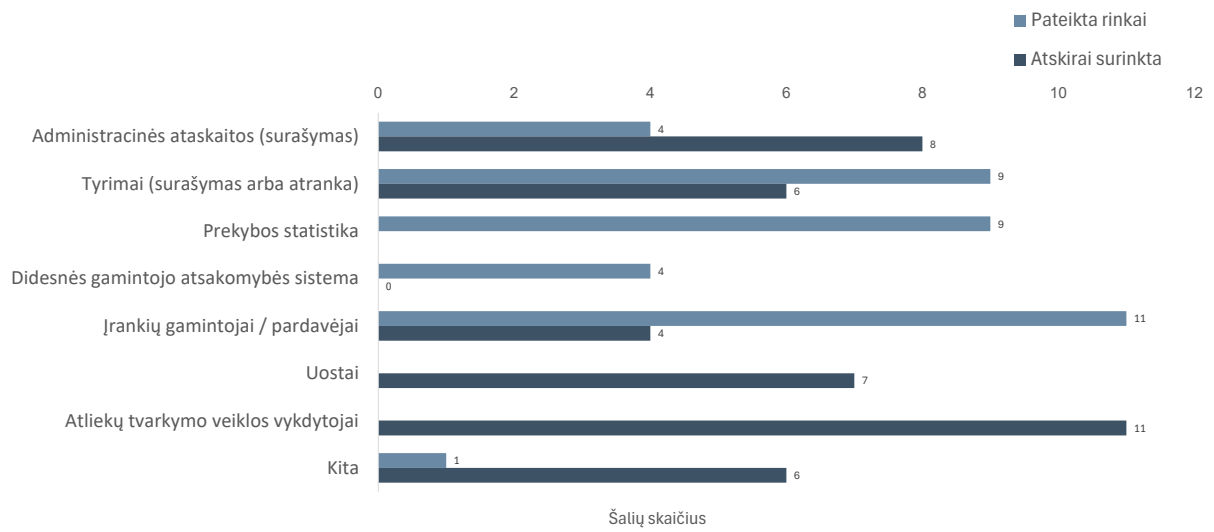
Be šių rekomendacinių dokumentų, kiekviename Komisijos įgyvendinimo sprendime pateikiama išsami informacija, koku formatu reikia teikti visų temų, apie kurias privaloma teikti informaciją, ataskaitas. Tai taip pat apima informacijos apie naudotus duomenų šaltinius ir metodikas teikimo formatą. Dėl a punkto Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/162 ir dėl d punkto Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2021/958 šalių prašoma nurodyti duomenų šaltinius ir (arba) metodikas, naudotus ataskaitoms teikti, ir pateikti jų prieduose nurodytų galimų šaltinių ir metodikų sąrašą. Kalbant apie b punktą, informacija teikiama remiantis šalių informuotumu apie priemones, o Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2022/162 nenustatyta jokių kriterijų, kuriuos priemonės turi atitikti, kad apie jas būtų pranešama. Kalbant apie c punktą, gairėse šalių prašoma pateikti išsamią informaciją (kai kuri informacija yra teikiama savanoriškai, o kita yra privaloma) apie konkrečius duomenų elementus, tačiau gairėse nepateikiamas konkretus orientacinis duomenų šaltinių, iš kurių šalys galėtų pasirinkti, sąrašas. Tolesnėse diagramose pateikta išsami informacija apie duomenų šaltinius ir (arba) metodikas, kuriuos šalys naudoja teikdamos ataskaitas pagal kiekvieną atskaitomybės apie vienkartinus plastikinius gaminius punktą. Duomenų šaltinius ir metodikas nurodome kartu, nes būtent taip ši informacija nurodoma Komisijos įgyvendinimo sprendimuose.

Toliau pateiktose diagramose apžvelgiami šalių pateikti duomenų šaltiniai ir (arba) metodikos, susiję su punktais, į kurių duomenų teikimo formas įtrauktos kategorijos, kurias galėtų nurodyti ataskaitos rengėjai (a ir d punktai):

14 diagrama. Duomenų šaltiniai ir (arba) metodikos, kuriuos šalys naudoja teikdamos ataskaitas pagal a punktą. Šaltinis: kokybės patikros ataskaitos.

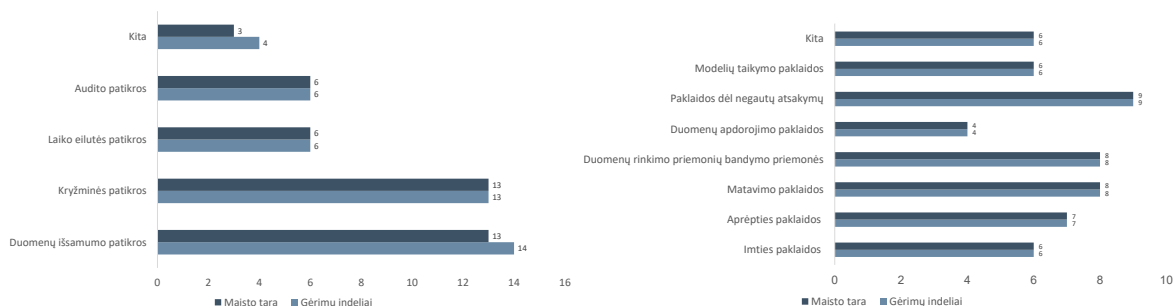

15 diagrama. Duomenų šaltiniai ir (arba) metodikos, kurias šalys naudoja teikdamos ataskaitas pagal d punktą. Šaltinis: kokybės patikros ataskaitos.

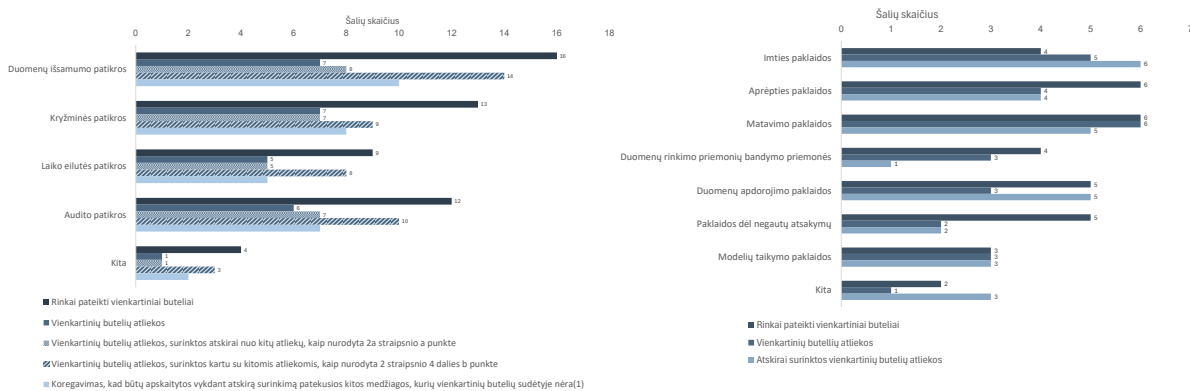

10 priedas. Tikrinimo metodai ir nustatytos tikslumo problemos

16 diagrama. 11 Tikrinimo metodai (kairėje) ir tikslumo problemos (dešinėje), nustatytos teikiant ataskaitas pagal a punktą. Šaltinis: kokybės patikros ataskaitos.

1217 diagrama. Tikrinimo metodai ir tikslumo problemos, nustatytos teikiant ataskaitas pagal c punktą. Šaltinis: kokybės patikros ataskaitos.

18 diagrama. Tikrinimo metodai ir tikslumo problemos, nustatytos teikiant ataskaitas pagal d punktą. Šaltinis: kokybės patikros ataskaitos.

